

VIII. svetovno prvenstvo v veslanju

Na Bledu bo letos od 28.8. do 9.9. mednarodno tekmovalje veslačev iz vseh krajev in dežel sveta. 1400 tekmovalcev in tekmovalk iz 32 držav bodo nastopili, da pokažejo svoje športne sposobnosti.

Organizacijski komite se že nekaj časa marljivo pripravlja, da bi se kar najbolje počutili domači in tudi gostje na tako množični prireditvi.

Proga na Blejskem jezeru je zelo dobra, voda je ponavadi v avgustu mirna, tako da v tem času ne pričakujemo večjega valovanja. V Mali in Veliki Zaki bodo zgradili vse ostale potrebne objekte. Turistični delavci pa bodo v času prvenstva pripravili več zabavnih prireditv, 3. septembra bodo z velikim ognjemetom počastili veslače, to naj bi bil simbol na prijateljsko srečanje vseh gostiteljev in povabljenih. Na tej manifestaciji bodo udeleženci dobili značke raznih barv zaradi lažjega spoznavanja. Tudi filatelisti bodo prišli na svoj račun. Ob tej priložnosti bodo poskrbeli organizatorji, da se bodo prevozi, parkiranja, treningi vršili po posebnih navodilih, katera so že izdana. Izvedeli smo, da bo veslaški strokovnjak, domačin dr. Peter Klavora obveščal sproti o poteku tekmovalja v posebni izdaji Glasa.

Organizatorji niso pozabili na popravilo čolnov, zdravstveni delavci bodo pripravljeni pomagati. Na razpolago bodo potrebna zdravila in oprema. Skratka, trudijo se, da bodo tekmovalni pogoji na tem svetovnem prvenstvu še boljši kot so bili v preteklih letih. Organizacijskemu komiteju želimo, da se začrtani cilji in načrti uresničijo v največji meri.

Janez Zemljarič, predsednik organizacijskega komiteja je za to priliko povedal zares spodbudne besede:

»Jugoslovanski telesnokulturni delavci sodimo, da pomenijo ta srečanja mladine številnih narodov in dežel in take prireditve velik prispevek k spoznavanju in utrjevanju prijateljstva med športniki in narodi, k medsebojnemu razumevanju k humanizaciji odnosov med ljudmi v svetu.«

Vesna

Periodični obračun 30. 6. 1979

S poslovnim dosežkom v prvem polletju smo lahko zadovoljni kljub različnim rezultatom, ki so jih dosegli posamezne TO.

Podatki o celotnem prihodku so sledeči (v tisoč din):

TO	Doseženo 30. 6. 79	30. 6. 79	30. 6. 79
		30. 6. 78	plan 79
Tomaž Godec	107.538	115	88
Rečica	140.399	156	120
Mojstrana	23.822	149	102
Podnart	25.867	135	94
Trgovina	76.100	252	140
DSSS	13.952	126	93
LIP	387.678	149	108

Ker je v celotnem prihodku upoštevana samo plačana realizacija, se ta razlikuje od dejanske fakturirane prodaje, razlika med plačano in fakturirano pro-

Vse TO so dosegli večji CELOTNI PRIHODEK kot v enakem obdobju preteklega leta, plan pa nista dosegli TO Tomaž Godec in Podnart.

Od celotnega prihodka odpade na izvoz (v tisoč din):

	doseženi izvoz 30. 6. 1979	% od celotnega prihodka	
		1978	1979
Tomaž Godec	51.431	44,0	49,1
Rečica	7.790	4,9	5,6
Podnart	2.263	6,1	8,8

TO Mojstrana in trgovina nimata izvoza.

PORABLJENA SREDSTVA, to so porabljeni materiali za proizvodnjo in fiksni (režijski)

stroški so se po TO gibali različno. V razmerju do dosežene prodaje proizvodov in storitev so se stroški gibali tako (izraženo z indeksom):

	prodaja proizvodov 30. 6. 1979	30. 6. 1979		
		30. 6. 1978	plan 1979	prodaja proizvodov
				direktini stroški
				fiksni stroški
Tomaž Godec	117	102	144	87
Rečica	157	170	127	116
Mojstrana	149	136	146	102
Podnart	134	131	174	94
Trgovina	252	272	76	138
				direktini stroški
				fiksni stroški
Tomaž Godec	117	102	144	74
Rečica	157	170	127	117
Mojstrana	149	136	146	99
Podnart	134	131	174	95
Trgovina	252	272	76	147

Primerjava indeksov gibanja stroškov in prodaje nam po kaže ali smo gospodarili boljše ali slabše. Večji indeksi stroškov kot prodaja pomenijo, da smo slabše gospodarili, manjši indeksi stroškov pa seveda kažejo na boljše gospodarjenje.

Vzroki za negativno gibanje stroškov in prodaje nam po kaže ali smo gospodarili boljše ali slabše. Večji indeksi stroškov kot prodaja pomenijo, da smo slabše gospodarili, manjši indeksi stroškov pa seveda kažejo na boljše gospodarjenje.

Plan celotnega prihodka, ki je pri TO Tomaž Godec izpolnjen nekaj več, in sicer 92 %. Plan celotnega prihodka, ki je pri TO Tomaž Godec izpolnjen nekaj več, in sicer 92 %.

gimi prihranki in racionalizacijami ni uspelo nadoknadi negativnega gibanja nabavnih cen. Navedeno predvsem velja za direktne stroške proizvodnje, to so osnovni proizvodni materiali (DIS), ne velja pa v celoti za fiksne stroške (režijski stroški). Gibanje fiksnih stroškov je tudi odvisno od cene za režijske materiale in razne storitve (n.pr. rezervne dele, elektriko, poštino itd.), vendar pa je v primerjavi z realizacijo močno odvisno od višine proizvodnje in prodaje, saj že naziv »fiksni« kaže, da se velik del režijskih stroškov giblje neodvisno od proizvodnje in prodaje (npr. amortizacija osnovnih sredstev se obračuna ne ozira se na dosegajo proizvodnjo).

Za TO Tomaž Godec primerjava s preteklim letom in tudi s planom kaže ugodno gibanje direktnih stroškov, zelo neugodno pa fiksnih stroškov, saj so v razmerju do prodaje tako v primerjavi s preteklim letom kot tudi s planom naraščali hitreje.

Že pri planiraju fiksnih stroškov za leto 1979 smo računali na nujno povečanje nekaterih postavk, kot npr. električne energije zaradi povečanja cen, amortizacije in investicijske vzdrževanja zaradi revalorizacije in tudi novo aktiviranih osnovnih sredstev, vendar se je temu primerno predvidevalo povečanje proizvodnje in prodaje. Primerjava s planom pa lepo pokaže, (Nadaljevanje na 2. strani)

Periodični obračun..

(Nadaljevanje s 1. strani)

da so fiksni stroški sicer v okviru plana (99%), da pa le prodaja ni dosežena v predvini višini (87%).

Pri TO Rečica v primerjavi s preteklim letom kažejo neugodno gibanje direktni stroški proti doseženi prodaji. V trgovini je z direktnimi stroški zaražena nabavna vrednost prodanega blaga. Primerjava je negativna tako v primerjavi s preteklim letom kot tudi s planom za 1979. Vzrok za takšno gibanje je novo uvedena grosistična prodaja, ki je za leto 1979 sicer bila planirana, vendar ne v takšnem obsegu. Pri grosistični prodaji dosegla TO trgovina namreč manjšo maržo kot pri prodaji nabavnih cen (direktnih stroškov). Nadaljnji vzrok za prikazano gibanje pa je tudi nekaj manjša dosežena marža kot je bila planirana pri prodaji na drobno. Fiksni stroški kažejo ugodnejšo sliko največ zaradi prevoznih stroškov za dostavo blaga kupcem, ki jih v letu 1979 ni v takem obsegu kot je bilo planirano.

Pri TO Mojstrana je primerjava s preteklim letom ugodna pri direktnih in fiksnih stroških, pri izpolnitvi plana za 1979 pa so preseženi fiksni stroški. Iz analize fiksnih stroškov so razvidni večji potroški vzdrževalnih materialov, amortizacije, investicijskega vzdrževanja in pa prevoznih storitev. Zaradi enotnih maloprodajnih cen v TO trgovina gredo dostavni stroški v breme proizvodnih TO, kar pa v planu za leto 1979 še ni bilo predvideno.

Pri TO Podnart so se direktni stroški gibali normalno, tako v primerjavi s preteklim letom kot tudi planom za 1979 (v primerjavi s planom rahlo negativno). Fiksni stroški pa so v primerjavi s preteklim letom naraščali hitreje, vendar je takšno gibanje bilo s planom predvideno in je v razmerju do plana gibanje celo ugodnejše (realizacija 94%, fiksni stroški 84%). Po planu za leto 1979 je že bilo predvideno aktiviranje nove investicije in zato tudi povečanje amortizacije in drugih stroškov, ker pa investicija ni bila reali-

zirana v predvidenem roku, tudi niso realizirani v celoti stroški.

Pri TO Godec kažejo neugodno gibanje direktni stroški proti doseženi prodaji. V trgovini je z direktnimi stroški zaražena nabavna vrednost prodanega blaga. Primerjava je negativna tako v primerjavi s preteklim letom kot tudi s planom za 1979. Vzrok za takšno gibanje je novo uvedena grosistična prodaja, ki je za leto 1979 sicer bila planirana, vendar ne v takšnem obsegu. Pri grosistični prodaji dosegla TO trgovina namreč manjšo maržo kot pri prodaji nabavnih cen (direktnih stroškov). Nadaljnji vzrok za prikazano gibanje pa je tudi nekaj manjša dosežena marža kot je bila planirana pri prodaji na drobno. Fiksni stroški kažejo ugodnejšo sliko največ zaradi prevoznih stroškov za dostavo blaga kupcem, ki jih v letu 1979 ni v takem obsegu kot je bilo planirano.

Če od doseženega celotnega prihodka odstjejemo porabljenih sredstva, ugotovimo DOHODEK. Dohodek je namenjen za pokrivanje raznih obveznosti do družbenih skupnosti; to so obveznosti po sporazumih do SIS, davka na dohodek, zavarovalne premije, delovne skupnosti skupnih služb, obresti od kreditov in druge obveznosti, največji del pa seveda za ČISTI DOHODEK temeljne organizacije.

CISTI DOHODEK je namenjen največ za osebne dohodke, nato pa za skupno porabo (stanovanjsko in ostalo) za poslovni sklad in rezervni sklad.

V primerjavi s preteklim letom so TO dosegle sledeče (v tisoč din):

doseženo 30. 6. 1979		indeks 30. 6. 79 30. 6. 78	
----------------------	--	-------------------------------	--

TO	dohodek	obveznosti iz dohodka	čisti dohodek	dohodek	obveznosti iz dohodka	čisti dohodek
Tomaž						
Godec	48.130	11.852	36.278	121	110	126
Rečica	46.006	14.209	31.797	144	149	141
Mojstrana	8.369	2.958	5.411	168	224	148
Podnart	9.525	3.562	5.963	132	155	121
Trgovina	4.609	1.925	2.684	161	182	149
DSSS	8.042	884	7.158	130	230	123
LIP	124.681	35.390	89.291	134	140	132

Razen pri TO Tomaž Godec so se pri vseh TO obveznosti iz dohodka bolj povečale kot dohodek. Najbolj so se povečale obveznosti iz obdavčenega dohodka, od drugih obveznosti pa stroški za bančne storitve (zelo močno n.pr. Tomaž Godec za 52%, Rečica za 146%, Mojstrana za 80%, Podnart za 600%, najmanj trgovina za 11%). Pri TO, ki so leto prej pričele investirati

in so v letu 1979 pričele z odplačevanjem kreditov, so se tudi povečale obveznosti za obresti od kreditov (TO Tomaž Godec, Rečica, Podnart).

Za dohodek in njegovo delitev je zelo pomemben tudi prikaz dosežka na delavca. Primerjava med TO ravno iz podatka o dohodu najbolj prikazuje uspešnost poslovanja. Na delavca je doseženo:

TO	Dohodek		Cisti dohodek	
	1978	1979	1978	1979
Tomaž Godec	85.442	99.648	62.280	75.110
Rečica	107.416	150.353	75.496	105.990
Mojstrana	87.175	154.981	64.009	100.204
Podnart	97.554	134.155	66.568	83.986
Trgovina	130.045	200.391	82.090	116.696
LIP	93.176	123.081	67.786	88.145

Iz podatkov je dovolj razvidno, da je najbolj skromen rezultat dosežen v TO Tomaž Godec, da je TO Podnart na povprečju, ostale TO pa močno nadpovprečne in da so tudi v razmerju do preteklega leta dosegli izreden porast, kar še posebno velja za Mojstrano.

Doseženi dohodek in čisti dohodek na zaposlenega je tudi v primerjavi z drugimi TO in DO lesne dejavnosti ugoden, saj LIP dosegla nadpovprečni dohodek na zaposlenega. Primerjava s

polletjem ni možna, ker še ne razpolagamo s podatki o drugih TO, primerjava za leto 1978 pa je bila prikazana in tudi dokazuje naš nadpovprečni rezultat.

CISTI DOHODEK je razpojen na osebne dohodke, skupno porabo in ostale sklade na osnovi sprejetih samoupravnih sporazumov o razporeditvi čistega dohodka in na osnovi srednjeročnega in letnega plana.

Cisti dohodek je razporen po namenih v sledenih odstotkih (čisti dohodek je 100):

	osebni dohodki		skupna poraba		poslovni sklad		rez. sklad	
	1978	1979	1978	1979	1978	1979	1978	1979
Tomaž								
Godec	73,3	69,1	10,3	13,2	13,0	14,4	3,4	3,3
Rečica	65,7	55,2	8,6	9,5	22,1	31,7	3,6	3,6
Mojstrana	71,9	59,0	10,3	10,0	14,4	27,1	3,4	3,9
Podnart	67,6	63,0	9,6	11,5	19,0	21,5	3,8	4,0
Trgovina	62,6	57,2	7,5	9,2	26,0	29,3	3,9	4,3
DSSS	89,8	89,9	10,2	10,1	—	—	—	—
LIP	71,4	64,4	9,6	11,2	15,8	21,1	3,2	3,3

Razporeditev dohodka oziroma čistega dohodka je v skladu z družbeno resolucijo in samoupravnim sporazumom lesne dejavnosti, ki določa, da morajo

osebni dohodki naraščati počasneje. V razmerju do preteklega leta je primerjava doseženega dohodka in osebnih dohodkov sledenja (izraženo v indeksu):

TO	indeks 30. 6. 1979	
	30. 6. 1978	za osebne dohodke
Tomaž	121	126
Godec	144	141
Rečica	168	148
Mojstrana	132	121
Podnart	161	149
Trgovina	134	132
LIP	134	119

Zaradi ugodnejšega poslovnega rezultata so osebni dohodki in skupna poraba na delavca v razmerju do preteklega leta porastli

za DO kot celota 22 %, samo za osebne dohodke pa 15 %. Primerjava je sledeča:

TO	na delavca je doseženo			
	osebni dohodki in skupna poraba	indeks 1979	neto osebni dohodki mesečno izplačani	indeks 1979
	1978	1978	1978	1978
Tomaž	61.826	119	5.700	111
Godec	68.553	123	6.411	119
Rečica	69.222	132	6.463	126
Mojstrana	62.592	122	5.812	112
Podnart	77.435	135	7.333	134
Trgovina	87.293	123	8.866	117
LIP	66.682	122	6.252	115

Za zaključek lahko ugotovimo, da smo za LIP kot celota izboljšali poslovni rezultat v primerjavi s preteklim letom in tudi dosegli planirani rezultat za polletja 1979, da pa plana nista izpolnili TO Tomaž Godec in Podnart. TO Tomaž Godec je postopoma v zadnjih mesecih polletja sicer izboljševal rezultate,

vendar osnovni problemi niso odpravljeni in je prav, da vztraja na realizaciji sprejetega akcijskega programa. V TO Podnart pa je potrebno čimprej zaključiti investicijo in jo v celoti vključiti v proizvodnjo, ker bo le na ta način možno realizirati planske zadolžitve.

Lipnik

Mehanizirano skladišče oblovine

pozno danes — še bolj jutri

Zaradi ugotovljene drage investicije za izgradnjo mehaniziranega skladišča na območju TO Rečica in nekaterih tehničnih ovir trenutno slabo kaže, da bi to začeli graditi. Čas pa neusmiljeno teče in to ne v prid cenejšim možnostim in posodabljanju proizvodnje in boljšega gospodarjenja z dragoceno surovino.

Ta proizvodnja je tesno povezana z razvojem žagarstva, ki ima na slovenskem kot pri našem podjetju bogate tradicije. Razvoj žagarstva pri LIP je bil usmerjen s koncentracijo surovin

vine v naravnem bazenu z zaledjem in ob tovarnah, ki so tudi največji potrošniki žaganega lesa za različne izdelke (Ta potrošnja je tudi iz dneva v dan večja).

Primanjuje pa predvsem kvalitetnega lesa. Tega lahko proizvedemo z določenimi tehničkimi ukrepi, obdržimo (izplenimo) v kvaliteti, ki jo nudi posekano drevo. To bomo v veliki meri dosegli že s koncentracijo hlodovine in lupljenjem te na mehaniziranih skladiščih oblovine. Tu takoj svežo olupi-

Spravilo lesa z zgibnim traktorjem v zimskih pogojih z »zmerno višino snega«

mo, obdelamo na ustrezne sorte. Žagovce največkrat takoj razlagamo. Tako hlodovino je lažje zagati (v njej ni tujkov). Nažagni sortimenti so lepi, belli. Hlodovino je možno tudi kvalitetno izbrati za posamezne zahteve.

Gozdovi na obmo

Sklepi samoupravnih organov

Delavski svet DO (20. 7. 1979)

1. Ugotovil je, da je bil v vseh TO referendum za sprejem spremembe 23. člena samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka ter delitvi sredstev za OD v DO uspešen, zato je sprememba sprejeta in velja od 20. 7. 1979.

2. Na osnovi sklepov TO o sprejemu je DS potrdil samoupravni sporazum o ugotovitvi deleža TO, podpisnic tega sporazuma o skupno določenih deviznih pravicah za plačevanje uvoza surovin, reprodutivnega materiala in rezervnih delov za tekoče vzdrževanje ter plačevanje nekaterih drugih plačil v tujini in samoupravni sporazum o združevanju deviznih sredstev za 1979–1983.

3. Sprejel je program aktivnosti za pripravo srednjeročnega plana in samoupravnega sporazuma o temeljih plana DO za obdobje 1981 do 1985.

4. Začasno je sprejel ocenitev del in nalog v TO Tomaž Godec in Rečica

- nanašalec lepila
- sorter na kanalu (TO Rečica)
- upravljalec krpalknika

Komisijo za vrednotenje zahtevnosti dela pa je zadolžil naj dela in naloge ponovno prouči in oceni.

5. Sprejel je naslednjo vplivnost meril uspešnosti dela neposrednih delavcev v obratih, kjer je obračunskega dela po normativu manj kot 50%:

- doseganje časovnih normativov v TO 50%
- doseganje meril posrednih del v SM 50%

6. V 15-dnevno javno obravnavo je dal ocenitev del in nalog konstruktorja strojnih in elektro naprav (217 točk).

7. Obravnaval je analizo doseganja časovnih normativov za obdobje I–V 1979 in le-to potrdil.

8. V 15-dnevno javno obravnavo je dal spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike za obdobje 1976–1980.

9. Potrdil je predlog povišanja cene za kilometrino in prevoz na delo, ko ni na voljo javnega prevoznega sredstva.

10. Potrdil je predlog akcijskega programa za nadaljnjo izdelavo kataloga del in nalog in samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah in obveznostih med TO in DSSS.

11. Sprejel je program dela odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito LIP Bled.

12. V samoupravne organe je imenoval nadomestne člane
— v odbor za gospodarjenje iz TO Tomaž Godec Janka Zalokarja
— v odbor za organizacijo, kadre in stanovanja iz TO Podnart Antona Goričana

Odbor za organizacijo, kadre in stanovanja (32. 7. 1979)

1. Sprejel je sklep o sprejemu v uk naslednjih učencev TO Tomaž Godec

— Marka Ličarja, Boh. Bistrica, Jelovška 42 za strojnega ključavnicevja

— Tomaža Jensterle, Boh. Bistrica, Jelovška 33, za strojnega ključavnicevja

— Franca Mavrerja, Boh. Bistrica, Rožna 11, za stavbnega mizarja

— Petra Benedika, Koprivnik 19, za strojnega mizarja

— Marjana Ribariča, Boh. Bistrica, Trg svobode 7 za specjaliziranega lesnega delavca

TO Rečica — za specijalizirane lesne delavce

— Slavka Zupana, Podhom 9

— Andreja Bukovca, Bled, Ljubljanska 26

— Rudija Eržena, Ribno 38 a

— Petra Mužana, Ribno 18

— Milka Korena, Bled, Gregorčičeva 4

— Aziro Mulalič, Bled, Kidričeva 9

2. Štipendije je dodelil naslednjim

— za strojno tehničko šolo Jožetu Odarju, Kamnje 29

— za ekonomsko srednjo šolo Pavlini Pavlič, Bled, Partizanska 29 in Bogdani Poklukar, Poljšica 2/B

— za tehničko šolo za lesarstvo Zofiji Mavrič, Boh. Bistrica Ob Belci 1, Tomažu Bregant, Poljšica 59, Jerneju Razingerju Blejska Dobrava 58 a in Romanu Udirju, Jesenice, Bočkalova 11

Za študij ob delu je odobril povrnitev stroškov šolanja Antoniju Kunstelj, iz DSSS na VEKS Maribor — oddelek v Kranju.

3. Dodatna posojila za gradnjo stanovanj je dodelil še Mileni Trojar, Antonu Sedlarju, Aloju Mencingerju, Mihu Komaru, Francu Mencingerju in Ediju Šorlu.

Odbor za gospodarjenje (17. 7. 1979)

1. Potrdil je predlog programa aktivnosti za pripravo srednjeročnega plana in samoupravnega sporazuma o temeljih plana DO za obdobje 1981 do 1985 in ga predlagal v spremem DO.

2. Za predlog tehnične izboljšave pri obrezovanju vrat na obrezovalnem stroju je predlagatelj Franc Jakopič in Mihu Pazlarju dodelil denarni nagradi v višini 1.500 din.

3. Obravnaval je predlog tehnične izboljšave — namestitev rezkarja na robni furnirki Homag za dimenzioniranje vezane plošče na oblogi SM predlagatelja Janeza Skaliča.

Imenoval je komisijo v sestavi Pavla Zupana, Cirila Kocjančiča in Antona Dežmana, ki bo predlog pregledala, ocenila in izdelala poročilo.

DS TO lesna predelava »TOMAŽ GODEC« Boh. Bistrica (29. 6. 1979)

1. Potrdi se predlog novih začasnih normativov na skladu z žaganega lesa. Normativi so začasni in veljajo od 1. 6. 1979 dalje.

2. Potrdi se Akcijski program za izboljšanje poslovnih rezultatov in zadolži direktorja TO ter komisijo za pomoč in nadzor izvajanja za izvrševanje akcijskega programa.

Direktor TO je dolžan na vsaki seji DS TO podati kratko poročilo o izvajjanju akcijskega programa.

3. Sprejme se samoupravni sporazum o ugotovitvi deleža TO podpisnic sporazuma o skupno določenih deviznih pravicah za plačevanje uvoza surovin, reproduktivnega materiala in rezervnih delov za tekoče vzdrževanje ter nekaterih drugih plačil v tujini za leto 1979, ki so določene za DO LIP, lesna industrija Bled.

Za podpisnika SS se imenuje predsednika DS TO — Murovec Antona.

4. Sprejme se samoupravni sporazum o združevanju deviznih sredstev za obdobje 1979–1983.

Za podpisnika SS se imenuje predsednika DS TO.

5. Investicijski program za skladu izdelkov se potrdi. Izbiro izvajalca del naj opravi komisija v sestavi tov. Bajt Franc, Lipnik Jože, Repe Jakob, Taler Niko in Langus Franc.

6. Potrdi se samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev na dohodkovni osnovi za izgradnjo skladu izdelkov »TOMAŽ GODEC« Boh. Bistrica.

Za podpisnika SS se pooblašča tov. Franca Bajta, direktorja DO.

7. Potrdi se samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev na dohodkovni osnovi za gradnjo salona pohištva ALPLES v Splitu.

Za podpisnika SS se pooblašča tov. Franca Bajta.

8. Sprejme se program dela za pripravo srednjeročnega plana in samoupravnega sporazuma o temeljih plana za obdobje 1981–1985.

9. DS TO daje v 15-dnevno javno obravnavo dela in naloge »konstruktor elektro in strojnih naprav«. Pismene pripombe sprejema oddelek za splošne zadeve TO.

10. Referendum za sprejem sprememb samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in razdelitev sredstev za OD v DO LIP Bled se razpiše za 9. 7. 1979.

11. Potrdi se cenik za POLIPAN elemente z veljavnostjo od 12. junija 1979 in cenik za ISO-SPAN zidake z veljavnostjo od 2. 7. 1979.

13. DS TO daje soglasje tov. Odar Bogomiru za študij na 1-letni srednji politični šoli ter odstopa prošnjo v obravnavo odboru za organizacijo, kadre in stanovanja.

14. Gasilskemu društvu Srednja vas v Bohinju se za srečovanje podari 1 kom postelja »ANA«.

15. Pri izgradnji planinskega doma na Vojah bo TO »TOMAŽ GODEC« nudila pomoč PD Srednja vas v okviru svojih možnosti.

16. Potrdi se predlog odbora za delovna razmerja TO, za prerazporeditev tov. Prezelj Bernarde na opravljanje del in nalog »nihalna krožna žaga — čelne in stranske letve« v obratu opažnih plošč.

5. in 6. SEJA DELAVSKEGA SVETA TO MOJSTRANA (18. 7. 1979)

1. Za vršilca dolžnosti direktorja TO je DS imenoval Antona Noča.

2. Člani DS TO Mojstrana so sprejeli sklep, da se prostovoljne mladinske delovne akcije iz naše TO udeležita dva vajenca.

3. Delavski svet TO Mojstrana je razpravljal o težavah pri uvozu surovin za izdelke, ki jih izdelujemo in sprejel sklep, da se zadolži razvojno službo LIP-a Bled, da prouči vse možnosti za nadomestitev surovin, ki jih uvažamo z domačo surovino.

4. Zaradi nujne potrebe razporeditev delavca za medfazne kontrole polizdelkov in izdelkov v TO, je delavski svet sprejel sklep, da se z 24. 7. 1979 začasno razporedi enega delavca na dela in naloge »medfazni kontrolor«. Razporeditev delavca je za določen čas. Ko bo izdelan katalog del in nalog, se za dela in naloge »medfazni kontrolor« objavi razpis.

5. Delavski svet TO je na seji obravnaval disciplino v TO, ki se je v zadnjem času zelo poslabšala. Na podlagi tega je DS sprejel sklep: vsak izostanek z dela, se mora opravičiti najpozneje v 24 urah, v nasprotnem primeru, se delavcu piše neopravičeni izostanek.

Delavec, ki izostane z dela pet zaporednih dni, pa svoj izostanek ne opraviči, ali naredi v treh mesecih pet neopravičenih izostankov, mu disciplinska komisija izda sklep o prenehanju delovnega razmerja.

6. Člani DS so sprejeli sklep, da se za potrebe TO nabavita dva lamela strojčka.

Deveto tradicionalno srečanje rezervnih vojaških starešin Jugoslavije »Bratstvo in enotnost — 79« je bilo v SR Makedoniji v mestu Stip. SR Makedonija obsega 25.494 km² površine in ima prek 1.750.000 prebivalcev. Tri četrtine prebivalcev je Makedoncov, ostali pa so drugih narodnosti, od katerih je največ Albancev.

Makedonija je dežela visokih planin in ravnih kotlin z velikimi jeziki, s starimi mestnimi naselji in novimi modernimi kompleksi, to je lepa pokrajina polna prirodnih kontrastov ter mest med orientom in zahodom.

Po osvoboditvi se izredno hitro razvija. V vzhodnem delu SR Makedonije v dolini reke Bregalnice se nahaja mesto Stip, največje v tem delu republike, važno križišče, industrijski in kulturni center.

Srečanje ZRVS Jugoslavije

Ima 35.000 prebivalcev z razvito tekstilno, prehrabljivo, tobačno, lesno in drugo industrijo. Od osvoboditve do danes je bilo zgrajenih nad 8500 stanovanj. V družbenem sektorju je zapošlenih prek 17.000 občanov.

Ima veliko kulturnih ustanov: gledališče, muzej, knjižnico, umetniško galerijo, delavsko univerzo, zgodovinski arhiv, lokalno radijsko postajo, galerijo ikon in kulturni dom.

Na srečanju v Makedoniji smo bili v 230-članski delegaciji iz Slovenije štirje člani iz naše občine, in to Janko Stušek — predsednik občinske konference ZRVS, Stanko Habjan — predsednik KO ZRVS Kropa, Franc Premru — tajnik KO ZRVS Koprivenik in Jordan Blaževič — tajnik KO ZRVS Bled in predsednik komisije za informativno-propagandno dejavnost pri predsedstvu OK ZRVS.

Srečanje Bratstvo in enotnost, ki je trajalo od 2. do 4. julija 1979, je potekalo po vsej Makedoniji. Skupina 39 rezervnih vojaških starešin iz Gorenjske, Savinja in severne Primorske je obiskala občini Vinica in Berovo. To je pokrajina Maleševija na vzhodu Makedonije blizu bolgarske meje. Zemlja je zelo rodotina, je pa malo padavin. To uspešno premagujejo z namakanimi napravami. Imajo več velikih umetnih jezer, iz katerih črpajo vodo, je pa tudi precej manjših izvirov vode, ki jih tuji skrbno izkoriscajo. Skoraj vsa dolina je spremenjena v polje in skrbno obdelana.

Obiskali smo več delovnih organizacij in kulturnih ustanov.

Povsod so nas zelo prisrčno sprejeli predstavniki političnega in gospodarskega življenja v občini.

Seznanili so nas z dosežki gospodarskega in urbanističnega razvoja. Občina Berovo se zelo hitro razvija, čeprav spada še med nerazvite občine.

Ves čas bivanja v občini so nas spremljali predstavniki ZRVS in drugih družbenopolitičnih organizacij. Posvetili so nam veliko pozornosti.

Povsod smo se pogovarjali o vprašanjih, ki so vezana na tamkajšnje življenje.

Ponosni so nad doseženimi uspehi. Ob dnevu borca — juliju smo se udeležili osrednje proslave v Stipu. Tu je bilo srečanje rezervnih vojaških starešin Jugoslavije. Glavni govornik je bil Lazar Mojsov, član predsedstva ZKJ.

Srečanje pomeni predvsem krepitev prijateljskih vezi med narodi Jugoslavije, izmenjava izkušenj med posameznimi delegacijami, primerjava rezultatov gospodarskega in družbenopolitičnega življenja.

Enotnost je osnova našega koncepta splošne ljudske obrambe.

Srečanja so gotovo koristna in jih je potrebno tudi v prihodnje organizirati.

Blaževič

Proizvodnja, prodaja in osebni dohodki v prvem polletju

Izdelek	Proizvedeno I-VI 1979	Prodano I-VI 1979	indeks proizv. 79/pl. 79	indeks proizv. 79 pl 78
TO Boh. Bistrica				
— opažne plošče m ²	322385	328414	100,36	103,68
— ISO-SPAN kom	301129	295956	100,99	112,36
— obloge m ²	50632	51912	168,13	68,42
— postelje kom	2856	2072	62,95	110,23
— pogradi kom	1215	1136	121,02	80,36
— garažna vrata kom	231	244	46,02	66,57
— podnožja kom	5329	5655	117,98	118,45
— DOTA kom	1329	459	33,95	—
— steb. in pedes. kom	6904	6904	76,42	—
TO Rečica				
— krila neob. kom	30668	34182	111,10	88,18
— krila pov. obd. kom	71850	73903	102,26	116,39
— podboj B-4 kom	28795	30148	114,75	127,44
— porboj SM kom	29259	30385	97,16	123,86
— obloge m ²	105179	107309	80,60	84,37
TO Mojstrana				
— vhodna vrata kom	6310	6314	104,77	112,92
— garažna vrata kom	831	827	66,22	75,13
— dodatki kom	2271	2564	100,58	123,29
TO Podnart				
— žagan les m ³	3968	1050	101,10	93,47
— obloge m ²	141169	142876	82,73	123,30
— zaboji m ³	1280	1383	79,60	92,89

Iz navedene tabele sledi, da smo vse, kar smo proizvedli, tudi prodali, torej so se zaloge gotovih izdelkov zmanjšale. To pa ne velja za postelje in pa DOTO v TO Bohinj, kjer se je zaloge malenkostno povečala in sicer zaradi tega, ker je potrebno zaradi širokega programa DOTE, napraviti zaloge elementov.

Gibanje proizvodnje in prodaje v vrednostnih pokazateljih pa je sledeče:

TO »Tomaž Godec« Boh. Bistrica

V tej TO je bila dosežena proizvodnja v odnosu na plan z indeksom 100,08 % (po NU) in 94,13 % (po DIS stroških). Realizacija pa je bila dosežena 92,37 % in njej vzporedno kritje 86,49 %. Odstopanje med doseganji proizvodnje po NU oz. DIS-stroški je zato, ker proizvodnja pohištva še vedno ni stekla, izdelkov ni, ure pa so potrošene. Razlika med doseganjem realizacije in kritija pa je zato, ker so planirane prodajne cene za opažne plošče in še nekatere izdelke višji, kot so bile v omenjenem polletju dosežene. Zato bo v drugem polletju slika ravno obratna.

Kot je že iz predhodne tabele razvidno, je proizvodnja in prodaja v vseh obratih tekla po planu, vključno s primarno obdelavo lesa in kovinsko delavnico, le pri pohištvi so še vedno težave, kar nam kaže tudi primerjava na preteklo leto. Izredno nizek indeks pri proizvodnji oblog v primerjavi na preteklo leto pa ni zaradi premajhne ali otežkočene proizvodnje, temveč zaradi pomanjkanja surovine.

Že večkrat smo si zadali nalogo in ponovno si jo moramo za naslednje polletje, da je potrebno vse znanje in izkušnja vložiti v proizvodnjo in prodajo pohištva in ne samo to, poosrtiti kontrole..., ker bomo le na ta način dvignili omenjeno proizvodnjo in prodajo na tak nivo, katerega si želimo in katerega od investicije pričakujemo.

TO Rečica

Proizvodnja je bila dosežena 107,64 % po NU in 103,60 % po DIS — stroških. Realizacijo so dosegli 117,88 % in njej vzporedno kritje 113,69 %. Torej so vsi kazalci doseganja plana dokaj v redu in tudi odstopanja med posameznimi kazalci so minimalni. Odstopata le realizacija in kritje, ker je bilo prodanega več kot proizvedenega in so se zaloge bistveno zmanjšale.

Edini izdelek v tej TO, kateri ni v skladu niti s planom niti s primerjavo na preteklo leto, so obloge. Proizvodnja le-teh je otežena oz. zmanjšana zato, ker v prvih mesecih letosnjega leta ni bilo zadosti suhega žaganega lesa.

TO Mojstrana

Proizvodnja je bila dosežena 98,93 % po NU in cca 95 % po DIS — stroških. (cca. zato, ker je iz obdelave izpadlo nekaj vrat.) Realizacijo so dosegli 101,63 % in njej vzporedno kritje 110,42 %. V tej TO odstopa realizacija od proizvodnje, zaradi višjih prodajnih cen.

Proizvodnjo vhodnih vrat in dodatkov poteka v skladu s planom, medtem ko proizvodnja garažnih vrat zaostaja. Vzrok je v trenutno zmanjšanih naročilih in pa pomanjkanju letvic iz framireja.

TO Podnart

Proizvodnja je bila dosežena 96,24 % po NU in 88,89 % po DIS — stroških. Realizacijo so dosegli 93,96 %, kritje pa samo 88,40 %. Odstopanje v doseganju proizvodnje po NU in DIS-u je zato, ker so proizvodnjo žaganega lesa dosegli, medtem ko je proizvodnja oblog in zabojev pod planom in s tem tudi interno kritje.

V tej TO bo treba čimprej dokončati z začetno investicijo, ker bodo le na ta način dosegli začrtano proizvodnjo. Ob tako počasnem sprovanjanju investicije, je tudi doseganje plana vprašljivo in seveda rezultat. Zato čimprej zaključiti investicijo in začeti z nemoteno proizvodnjo.

Produktivnost

Produktivnost t. j. odnos NU naprav potrošenim uram, je bila dosežena takole:

TO Boh. Bistrica	97,57
TO Rečica	106,46
TO Mojstrana	101,10
TO Podnart	99,07

V primerjavi s prvim četrletjem letosnjega leta, je produktivnost porastla v vseh TO. Toda še vedno je najslabše v TO Boh. Bistrica in sicer v obratu pohištvo. Ker je ta obrat dosti velik, to vpliva na celo TO. V TO Podnart, pa se pozna prepočasna realizacija investicije.

Izvoz

V prvem polletju smo izvozili za 3789176 dolarjev in dosegli plan 100,03 % oz. smo izvozili za 33,6 % več, kot v lanskem enakem obdobju. Izvažale pa so naslednje TO:

TO »Tomaž Godec«

Boh. Bistrica	3252 tisoč dolarjev	97,95 % dosežen plan
TO Rečica	421 tisoč dolarjev	106,46 % dosežen plan
TO Podnart	116 tisoč dolarjev	— ni plan.

TO Trgovina

V tej TO so prodali za 52955 tisoč din proizvodov in dosegli operativni plan 114,11 %. Ker pa je operativni plan nižji od dvanajstine plana, so le-to dosegli samo 97,46 %. Kakšno je doseganje po poslovalnicah znotraj TO, pa je razvidno iz naslednjega pregleda:

Poslovalnica	Realizacija v 000 din	dosež. oper. plan v %	dosež. 1/2 leta v %
Rečica	28307	121,37	101,12
Zagreb	9649	106,83	76,56
Murska Sobota	14998	128,43	109,16
Skupaj TO	52954	114,11	97,46
Ostanek doh. v 000 din			
Rečica	3414	116,70	99,17
Zagreb	1252	107,77	77,26
Murska Sobota	1276	110,81	94,20
Skupaj TO	5942	108,56	92,58

Iz pregleda je razvidno, da je operativni plan v vseh poslovalnicah dosežen, medtem ko je doseganje računano na 1/2 leta, doseglo le v poslovalnici Murska Sobota in pa Rečica in sicer le realizacija, medtem ko planski ostanek dohodka ni dosežen.

Bistvenih odstopanj med doseganjem plato realizacije in POD ni, obstaja pa v poslovalnici Murska Sobota. To odstopanje, pa nastaja zato, ker so prodali na osnovi grosistične prodaje več kot je planirano, grosistična prodaja pa ima manjšo stopnjo marže. Zaradi tega je tudi stopnja marže v Murski Soboti najnižja 8,51 % medtem ko je na Rečici 12,06 % in v Zagrebu 12,98 %. Realizacija trgovine bi bila lahko večja, vendar primanjkuje proizvodov (tujih) za dokomentacijo (okna, rolete).

Osebni dohodki

Osebni dohodki se gibljejo sorazmerno z opravljenim delom in so naslednji:

TO	Netto OD/mes. I-VI 79	index I-VI 78	index na leto 1978
Boh. Bistrica	5972,— din	116,48 %	115,10 %
Rečica	6686,— din	123,25 %	117,16 %
Mojstrana	6585,— din	126,68 %	120,48 %
Podnart	5958,— din	116,39 %	115,68 %
Trgovina	7432,— din	128,45 %	115,72 %
DSSS	9365,— din	120,66 %	115,62 %
DO LIP	6523,— din	119,83 %	116,16 %

Razvidno je, da je rast osebnih dohodkov usklajena z rastjo produktivnosti. Zakaj najnižjo rast OD v TO Boh. Bistrica in TO Podnart, pa je bilo že predhodno omenjeno.

Glede na to, da so znašali v mesecu aprilu osebni dohodki v Radovljški občini 6377,— din (v gospodarstvu) in da znašajo za industrijo v SRS za obdobje I-VI 1979 OD 6303,— din, smatram, da so naši OD nekje v teh mejah.

Naloge za boljše poslovanje

V skladu s priporočilom predsednika Tita, izrečenim v skupščini SFRJ, stališči predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, zaključki seje skupščine Gospodarske zbornice Jugoslavije z dne 18. maja 1979, stališči in zaključki seje skupščine Splošnega združenja z dne 15. junija 1978 in 15. januarja 1979 ter te seje in v skladu z ocenami, predlogi in mišljenji, izrečenimi na seji izvršnega odbora in odbora Splošnega združenja skupščine splošnega združenja so bili sprejeti naslednji

SKEPI

o nalogah temeljnih organizacij združenega dela pri izboljševanju poslovanja in ustvarjanju politike ekonomsko stabilizacije

1. TOZD bodo podrobno analizirale svoje poslovanje, primerjale svoje rezultate poslovanja s poslovanjem gospodarskih panog gozdarstva, lesne industrije in industrije celuloze in papirja, sprejele ukrep za izboljšanje proizvodnje, z boljšim izkorisčanjem kapacitet, z večjo prilagojenostjo proizvodnje tržnim potrebam, z izboljšanjem kvalitete proizvodov in razporejanjem osebnih dohodkov v skladu z ustvarjenim dohodom in rastjo produktivnosti dela.

Da bi ustvarili željene cilje, je potrebno

— vložiti posebne napore za povečanje obsega izvoza, zlasti finaliziranih proizvodov

— v čimvečji meri zagotoviti koordiniran nastop na tuja tržišča, v skladu s samoupravnim sporazumom o načinu in pogojih zunanjetrgovinskega prometa proizvodov gozdarstva in lesne industrije.

— v okviru splošnega združenja analizirati obstoječe pogoje in ukrepe za razvoj in stimulacijo izvoza ter njihov vpliv na izvoz proizvodov gozdarstva in lesne predelovalne industrije in predlagati konkretna ukrepa:

1) na področju kreditno-monetarne politike — za kreditiranje proizvodov namenjenih izvozu, priprave za izvoz itd.

2) na področju politike prispevkov — da se del dohodka ustvarjenega v izvozu, oprosti prispevka

3) v politiki neposrednega vzdobjanja izvoza — v uvajaju selektivne politike in diferenciranega stimuliranja izvoza, odvisno od stopnje obdelave in udeležbe domače surovine ter

4) v politiki uvoza oz. zaščite domače proizvodnje — za usklajevanje dvojnega sistema blagovnega in deviznega režima.

3. Predelovalna lesna industrija, zlasti industrija celuloze in papirja, lesnih plošč in furnirja, se za zadovoljevanje svojih potreb vse bolj obrača na uvoz osnovnih surovin in nekaterih reprodukcijskih materialov (celulozni in eksotični les, lepila, kemikalije in drugo). Vprašanje uvoza in njeg

7. Pri uresničevanju politike cen se morajo OZD, združene v Splošna združenja gozdarstva in lesne predelovalne industrije Jugoslavije zlasti zavzemati:

— za dosledno spoštovanje načela, da s cenami tako za obstoječe kot za nove proizvode, ne morejo pokrivati: nižje produktivnosti, neenekonomične porabe surovin in reprodukcijskih materialov ter stroškov, ki nastajajo zaradi neefikasnega izkoriščanja kapacitet,

— za uveljavljanje selektivne (izbire) politike pri spremembicien proizvodov, z namenom vzpostaviti realnejše odnose pri cenah in s tem enakopravnjejše doseganje dohodka med gospodarskimi panogami, ki se povezujejo v reprodukciji,

— za usklajevanje razmerja cen v verigi gozdarstvo — lesna

predelava — trgovina, preko samoupravnega sporazumevanja med organizacijami združenega dela na dohodkovnih načelih.

8. TOZD se bodo zavzemale, da bodo zagotovile bolj organizirano in odgovornejše delo delegatov in delegacij v samoupravnih interesnih in drugih skupnostih, tako da bi dohodek, izločen za te skupnosti, znižali na družbeno opravičene okvire.

9. Pristojni samoupravni organi organizacij, ki niso sprejele stabilizacijskih programov morajo le-te čimprej sprejeti, seznaniti s tem vse delavce in se boriti za njihovo uveljavitev in tako prispevati k skupni stabilizaciji.

Beograd, 20. jun. 1979

Predsedujoči
Savo Čečur

Mehanizirano skladišče oblovine

Nadaljevanje z 2. strani

Porabo časa za razzagovanje 1 m³ hlodov bo potrebno znatno skrajšati.

Povečane količine hlodovine za razzagovanje bomo iskali v

večje koncentracije ostankov na enem in drugem mestu. Te bo treba ob vseh drugih prizadevanjih resneje obravnavati. Ta prizadevanja bo podkrepilo še ugotavljanje vse dražje energije in

Kvalitetni pokljuški gozd v fazi pomlajevanja

foto GG Bled

bodoče tudi v drobni hlodovini. Za žaganje te bo treba izbrati primerne profilirke. S koncentracijo oblovine na mehaniziranem skladišču in koncentracijo žaganja ob tem, pa bodo tudi

pomanjkanje te. Vzponedno z rešitvijo porabe ostankov za energetsko proizvodnjo pa bomo rešili tudi problem onesnaževanja okolja s preprečevanjem razsipavanja ostankov po okolici.

Tand

Do katere faze dela je opravičljiva proizvodnja v gozdu v takem snegu

foto GG Bled

Nadaljnji razvoj Podboja Bled

Nova konstrukcija podboja BLED nosi že svojo 5. zaporedno številko. Podboj B-4 je iz masivnega smrekovega lesa, sestavljen s krilom in takega oddamo na tržišče. Na stavbi se vvida in tudi vse nadaljnje obdelave pleskanja ali luženja z lakovanjem se opravlja na stavbi, kar pa zaključevalna dela na objektu zelo zavleče.

Proizvodnja podboja B-4 znaša približno 5000 na mesec. Podboj je eden naših osrednjih proizvodov in tudi prodaja trenutno še zunaj tovarniških vrat.

Kakšne so zahteve po spremenjeni konstrukciji? Zakaj se spreminja? Vemo, da je sedanja konstrukcija podboja najboljša, najtrdnejša in za to konstrukcijo imamo urejeno tehnologijo. Še pred dobrim letom, ko smo selili oddelek B-4 podbojev iz starega obrata na Gorjani v oddelok nove tovarne, smo izhajali iz predpostavke, da bomo še nekaj časa obdržali obstoječo konstrukcijo.

Prišla pa je zahteva po spremenjeni konstrukciji — od zunaj, od dejavnikov, ki nastopajo še zunaj tovarniških vrat.

Vsek izdelek, ki se hoče obdržati na tržišču, mora biti po svoji funkcionalnosti in ceni spremenljiv za večino uporabnikov in tako je tudi z našim podbojem.

Če primerjamo obstoječo konstrukcijo B-4 z novo B-5, bomo v oceni enotni, da ima sedanji podboj kvalitetno prednost z rogljičenim vogalnim spojem, ostali spoji in elementi, kakor

tudi zunanj izgled pa so enaki pri obeh. Vse ostale prednosti pa ima konstrukcija novega podboja. Ko govorimo o funkcionalnih prednostih, je treba predvsem poudariti potreben prostor za B-4 v skladišču in pri transportu do kupcev ob današnji energetski krizi in s tem vse večji ceni, ne moremo več zanemarjati, kar tudi vpliva na ceno izdelka.

Poleg navedenih pomanjkljivosti B-4 vrat po skladiščnem prostoru in transportu, pa je glavni argument v zahtevi trgovske mreže po širši izbiri (asortimanu) vrat. Nobena trgovska organizacija se ne more zadovoljiti z enim samim furnirjem ob vse večji zahtevi kupcev po širši izbiri blaga. Ob upoštevanju teh dejstev si lahko zamislimo, kako veliko, urejeno in pregledno bi moralno biti skladišče kompletnih vrat B-4; na ta način bomo lažje razumeli, da s staro konstrukcijo podboja in manipulacijo ne moremo več nadaljevati.

Naj na kratko opišem novo konstrukcijo B-5 podboja: vogalni spoj ni rogljičen, temveč ima 3 moznike Ø 10 mm in dva sponski vijaka posebne oblike, s katrima se pritrdi vogalni spoj; vse to da podboju potrebitno trdnost.

Podboji B-5 se bodo odprenljali iz tovarne v razstavljenem stanju z montiranim okovjem in embalirani po več kompletov. Ravn tako ločeno se bodo odprenljala krila. B-5 bo moč z manjšimi zalogami kompletirati širši assortiman vrat, sestavo kompletnih vrat pa bo vršil kupec sam podobno kakor SM, ali pohištvo. Kompletna vrata se bodo v tovarni v bodoče komplettirala samo po želji naročnika in s tem seveda tudi z doplačilom za montažo.

Obstoji pa še ena prednost se stavljenega podboja, da bi se pridelil za suho montažo z možnostjo površinske obdelave na stavbi ali pa že v sami tovarni.

Izdelava elementov B-5 podboja bo zahtevala nekoliko spremenjeno tehnologijo obdelave. Vsi elementi se bodo izgotovili v oddelku podbojev, z montažo okovja, impregnacijo lesa (elementov), katero zahtevajo novi predpisi standarda in embaliranjem. Nato bodo izdelki odprenljeni v skladišče ali v montažo, kolikor bo še opravljena v tovarni.

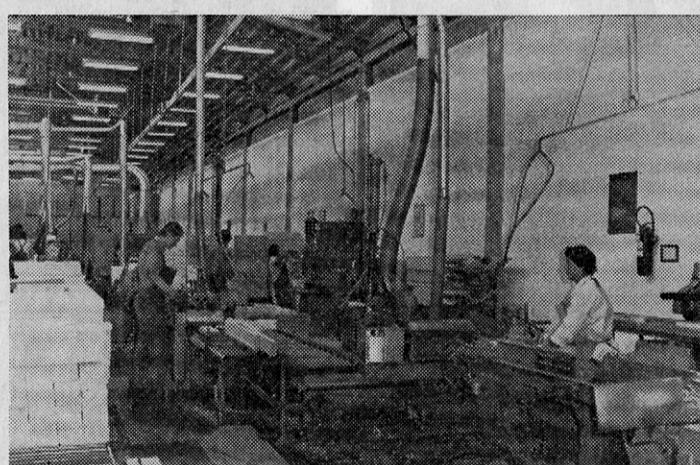
Za izdelavo vogalnih spojev podboja smo dokupili novo vrtalko, delala bo pretočno in sinhronizirano s sedanjem čeparkom Gabiani in brusilko za brušenje podbojev. Kljub postavitvi vrtalke pa bo možno še naprej izdelovati rogljičene vogalne spoje.

Obstojanje strojev za vrtanje izvrtin na podboju za prijemnik in nasadila bomo prestavili iz montaže v oddelok podbojev, kjer bodo v bodoče potekale omenjene operacije.

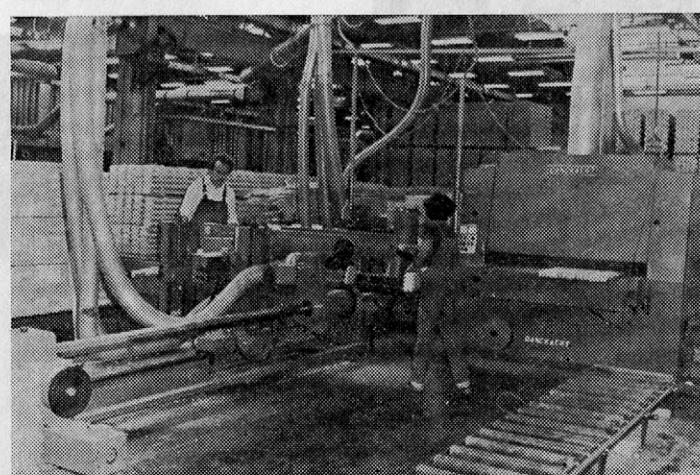
Embaliranje slepega podboja za SM-5

foto Ažman

Dolžinsko spajanje lesa za podboj B-4

foto Ažman

Oddelek B-4

foto Ažman

Večje težave kakor omenjene prestavitev in tudi prostorske potrebe pa bo zahtevala impregnacija B podbojev in slepega podboja za SMs. Vsa impregnacijska sredstva imajo neprijeten vonj, dražijo dihalo, poleg tega pa še rabijo nekaj časa za suspenje. Zato bo treba prostor za impregnacijo izolirati od ostale tovarne, ga odsesovati in greti.

Navedel sem le nekaj vzrokov za prehod na novo konstrukcijo podboja in tudi nekaj nalog, ki jih bo potrebno opraviti, preden bo uspešno stekla proizvodnja B-5 podbojev.

Bernard

Prodaja vrat

V zadnjem obdobju letošnjega leta se opazno povečuje povpraševanje po kvalitetnejših vratih. Največje povpraševanje je po hrastovih vratih, lakiranih ali luženih. Iz tabele je razvidno, da je vse manjša prodaja proti lanskemu letu furniranih vrat iz eksotičnega lesa (mahagonij, anigre). Prodaja mahagonijevih vrat na domačem trgu je še zavoljiva, medtem ko se zmanjšuje tako proizvodnja kot prodaja anigrejevih vrat. Večina vrat in vratnih kril ter SM podbojev in izvedbi anigreja montiramo na naših gradbiščih ali gradbiščih drugih kupcev, ki montirajo naša vrata v stavbne objekte. Po trgovinah in lastni režiji gradnje pa je vse manjše povpraševanje.

V lanskoletnem pregledu proizvodnja furnirnih vrat in vratnih kril ter SM podbojev je bil na prvem mestu mahagonij, na 2. mestu hrast in 3. anigre. V letošnjem letu je hrast izenačen z mahagonijem, če pa prištejemo še nov proizvod lužen hrast,

KRILA

	1978	1979
mahagonij	18.342	15.690
anigre	4.377	6.040
tanganjika	2.034	2.165
hrast	8.978	15.596
hrast lužen	1.802	6.219
belopleskana	1.194	943
izvoz	5.350	6.333

KOMPLETNA VRATA

mahagonij	7.517	11.906
anigre	219	312
tanganjika	1.742	2.494
hrast	1.848	5.578
vezana plošča	11.002	10.943

SUHOMONTAŽNI PODBOJI

mahagonij	10.121	12.363
anigre	1.966	2.171
hrast	4.877	12.488
lužen hrast	800	4.219
Slepi podboj	14.840	23.668

V Alplesu

Ogled tovarne pohištva ALPLES Železniki

Pred nekaj meseci smo si člani DIT-a ogledali obrate LIP Bled v Bohinjski Bistrici, sedaj pa smo hoteli videti, kako znajo predelati lesno surovino tudi v ALPLESU v Železnikih.

Tovarna pohištva ALPLES se je v 20. letih razvila iz majhne žage in sodarne v največjega proizvajalca pohištva v Sloveniji. Letno predelajo 20.000 m³ iglavcev in do 4000 m³ listavcev. Skupno zaposluje 900 delavcev. Za leto 1979 planirajo 80 milijard st. din celotnega prihodka od tega 7–8 milijard st. din čistega dohodka. ALPLES nasploh spada med najuspešnejša podjetja v Sloveniji.

Sestavljena je iz 6-TOZD-ov, od teh je eden lastna delavnica str. opreme in transportnih naprav, zaradi vse večjih težav z uvozom. Največji je TOZD Sestavljočno pohištvo, ki zaposluje 300 delavcev in ustvari skoraj polovico celotnega prihodka tovarne. V tem TOZD-u imajo najmodernejo tehnologijo na tem področju v Jugoslaviji. V ALPLESU se dobro zavedajo, da je produktivnost možno povečevati samo s stalnim izboljševanjem tehnologije dela, z uvedbo najboljših izsledkov iz tujine ter s čim popolnejšo avtomatizacijo delovnega procesa.

Izdelujejo tudi masivno fonsko pohištvo, kjer so z nekaterimi izvirnimi izboljšavami močno pocenili proizvodnjo.

Ko smo se pogovarjali z njimi glede cen lesa, so nam zagotavljali, da so pripravljeni plačati les iglavcev po 1320 din/m³, ter da odkupujejo vse vrste listavcev po boljši ceni kot so izvozne. Za uslugo lupljenja lesa na njihovem mehaniziranem skladnišču zaračunavajo samo 20 din/m³.

Posebno dobro ALPLES sodeluje s krajem oziroma s KS. Že sedaj obratuje toplarna s katero ogrevajo bazen in tovarniške obrate, nameravajo pa jo povečati, tako da bodo z lesnimi odpadki in lubjem ogrevati celoten kraj.

Iz Železnikov smo odhajali z lepimi vtisi, ki jih niso pokvarile niti visoke cene pohištva v njihovem salonu. Videli smo, da se z dobro organizacijo, s pametnim programom dobro da ovrednotiti lesno surovino. Ko smo jim omenjali jelovško hlodovino, so se jim kar sline cedile. Kot že tolkokrat doslej, smo tudi tokrat prišli do spoznanja, da naša področna lesna industrija noče ali ne zna ovrednotiti kvalitetne lesne surovine, ki jo dobiva.

Primer ALPLES nam kaže, da se da celo napol gnilo »repo« dobro oplemenititi.

Anton Smukavec
PRESEKI, GG Bled

Pripis uredništva:

Menimo, da bo TO Tomaž Godec Boh. Bistrica dala na ta članek v prihodnji številki Glasila primeren odgovor.

Več razumevanja za šolanje mladih v občini Radovljica

Siroka družbenopolitična akcija, v snovanju najustreznejše mreže usmerjenega izobraževanja na Gorenjskem, ki so jo začeli že pred dvema leti, je imela tudi v radovljški občini širok odmev. Izidi te akcije pa še vedno niso povsem zadovoljni, ker predlagane zamisli kakšne šole in kje naj bi bila, vsaj v predlaganih okvirih, ne morejo zadovoljiti potreb radovljške občine. Zakaj gre?

Iz občine se že zdaj šola v srednjih šolah za ozki in široki profil in za profil tehnik, se pravi v poklicnih in tehničkih šolah 1424 učencev.

V Šolskem centru Radovljica, torej v domači občini od teh obiskuje pouk le 286, ali komaj petina učencev. Vsi drugi pa se vsakodnevno morajo voziti z

vlaki in avtobusi v kranjske, jeseniške in škofjeloške in druge šole. Kaj to pomeni, ne samo za učence pač pa tudi za blagajno izobraževalne skupnosti, najbrž ni potrebno posebno poudarjati.

Ce k temu dodamo še podatek, da bodo v prihodnjem šolskem letu 1979/80 morali v Šolskem centru ukiniti še tri oddelke – pedagoške, kovinarske in gostinske smeri, je jasno, da bo ostalo v občini še precej manj šolajoče mladine, ki ne bo vezana za dnevne prevoze.

Prizadevanja, ki so jih pokazali na občinski izobraževalni skupnosti, da bi vsaj delno omilili nezavidljiv položaj učencev pa tudi staršev, očitno niso naletela na razumevanje pristojnih izobraževalnih organov niti v Kranju niti v Ljubljani.

Solski center v Radovljici je v sklopu teh prizadevanj ponudil Ekonomsko administrativnemu šolskemu centru Kranj opremljene učne prostore in učiteljski kader, da bi lahko odprli v Radovljici dislocirani oddelki poklicne administrativne ali pa upravno administrativne šole. Učencem iz radovljške in jesiške občine bi se poslej ne bilo potreben voziti v Kranj, hkrati pa bi se precej omilile že znane prostorske in kadrovske težave centra v Kranju.

Vendar pa za takšno pobudo v Kranju ni bilo posluha. Svoje prostorske stiske so raje rešili z najetjem učnih prostorov na tamkajšnji delavski univerzi, kot bi pristali na radovljški predlog.

Nobenih dislociranih oddelkov ne bo – so bili odločni. Morda tudi zato, ker imajo v načrtu gradnjo novega šolskega centra, naložbo, ki jo bodo morale s svojim deležem seveda kriti tudi druge občine?

Neizogibno se pri vsem tem vsiljuje vprašanje, ali imajo mladi iz radovljške občine enake pogoje in enakopraven položaj z učenci iz Kranja in drugih šolskih središč? Razen, da imajo neprimerno manjše možnosti za izbor šolskih smeri kot njihovi vrstniki, če hočejo ostati doma, morajo tudi izgubljati čas na vsakodnevni vožnji ter se izpostavljati vrsti nevšečnostim, ki so drugim prihranjene.

V Radovljici zato upravičeno niso navdušeni s takšnimi, ničkaj obetavnimi izgledi za šolanje mladih v prihodnje. Tudi ne s sedanjim odnosom do njihovih želja in potreb, ki jih imajo v Kranju za lokalistične in zatorej nesprejemljive.

Sklicujoč se na samoupravne pravice in družbeno dogovarjanje, ki mora biti osnova tako pomembnih odločitev kot je oblikovanje mreže usmerjenega šolstva na Gorenjskem, zato pričakujemo, da bodo vsi zainteresirani dejavniki pri nadaljnji presojah bolj razumevajoči do radovljških pobud in tudi potreb združenega dela.

Predvsem bi moral gorenjski in republiški koordinacijski odbor za uvajanje usmerjenega izobraževanja upoštevati vse možnosti za doseglo cilja in za kar so na voljo tudi drugačne rešitve od predlaganih, ki pa bi lahko zadostile obojestranska stališča. Ekonomsko administrativni šolski center, bi lahko vsaj občasno odpiral v Radovljici oddelke svojih šol. Sprejemljiv bi bil že lahko predlog, da se razširi programska dejavnost šolskega centra v Radovljici za ekonomsko-administrativno in blagovno usmeritev, za katero je v občini veliko zanimanja pa tudi potreb. Nobenega dvoma ni, da so za to zagotovljeni tudi vsi prostorski, kadrovski in učni pogoji.

Vsekakor ni moč razreševati tako pomembnih zadev enostransko, od zgoraj navzdol, brez upoštevanja mnjen vseh prizadetih. To pa so v tem trenutku prav gotovo predvsem učenci, posredno pa tudi združeno delo v radovljški občini, ki njihovo šolanje plačuje za svoje kadrovskie potrebe.

Nov predor

Izvedeli smo prek informativnih virov, da dobro napreduje gradnja novega predora pod Karavankami. Pripravljena je vsa potrebna gradbena dokumentacija. Na trasi predora bo prečrtačevalni jašek, do katerega bo vodila cesta, dolga 7 km.

Investicije je prevzela Republiška skupnost za ceste Slovenije. Projekt in izvedbo naj bi opravili gradbeniki iz GG Bled, saj so za to še najbolje usposobljeni. Letos naj bi bila gradnja zaključena, zatem zaželimo veliko uspehov gradbenikom iz Bleda pri nalogah za izgraditev novega predora pod Karavankami!

Vesna

Sekretar ROS
Brane Mišič

Delavni ljudje in knjiga

Za Slovence ima knjiga ne le kulturni, marveč ohranitveni pomen — kot domač kruh. Od prvega Trubarjevega Abecednika smo mimo Vodnikovih pesmi za pokušino s Prešernovimi pozijami z uspehom opravili prvi velik vzpon na dozdevno nedosegljive vrhove svetovne kulturne ustvarjalnosti.

Če ugotavljamo, da je knjiga pomnila v zgodovini zbujanje, ohranjanje in zorenje slovenske narodne zavesti in upornosti, potem enako lahko trdimo, da je že od Trubarja dalje pomnila in še danes pomeni tudi prebujanje, ohranjanje in zorenje naše razredne osveščenosti. Ni socializma brez knjige, ni slobode, brez nje ni samoupravljanja.

Kultura ni namenjena le inteligenci, kultura je last naroda, je last človeštva v celoti. Kako bi mogel in smel torej najštevilnejši delavski razred prepustiti svoje gorivo, ta svoj smodnik v rokah manjšine?

Za zdrav razvoj naše družbe, za zdravo rast naših generacij, za uspešno ukoreninjanje samoupravne zavesti v naše ljudi **knjiga mora postati kot kruh, stanovanje in mleko**. In če delavski razred ne bo pustil, da bi si teh dnevno potrebnih dobrin ne mogel privoščiti sleherni naš človek, potem tudi za knjigo ne bi smel pustiti, da pride na mizo le za praznike.

Žal moramo ugotavljati, da se dandanašnji v ogromnih nakladah razpošljajo ljudem, katerih naslovi so znani, le lukšuno bogato opremljene reklame za knjige — zastonj, ne zgodi se pa, da bi založba kot svoje dolgoročne naloženo priporočilno sredstvo poslala med ljudi Hlapca Jerneja ali Samorastnike ali Belo krizantemo, čeprav bi skromen ponatis takšnega dela gotovo ne pomenil večjega izdatka kot kričeče pisan reklamni katalog.

Iz kulturnega poročevalca

Kakšni časi

(Prevod iz 600 LIMITED)

Znano je, da so načrtno začeli meriti temperature oziroma se ukvarjali z vremenslovcjem že pred 300 leti. Meteorologi se opirajo pri svojem delu na stare zapiski, ki so dokaj resnični. Le-ti omenjajo vremenske katastrofe, katerih posledica so bile tudi izumrle nekatere rastlinske in živalske vrste.

Znanstveniki so odkrili, da je v Evropi pred nekaj stoletji vladalo bolj toplo vreme. Po letu 1380 pa so ljudje po Evropi trpeli poplave. Po letu 1500, posebno proti koncu 16. stoletja se je precej ohladilo in tako obdobju do prve polovice 19. stoletja pravijo »mala ledena doba«.

Statistični podatki kažejo, da so se temperature v poprečju znižale po letu 1940. Mnogi klimatologi se v današnjih časih ukvarjajo z rešitvijo vprašanja, kakšni časi bodo nastopili okoli leta 2000.

Vremenske razmere dosegajo skrajnosti. Ustaljene podnebne razmere prehajajo v ekstremne spremembe. Če bodo v prihodnjih desetletjih tako občutne vremenske spremembe, bodo ogroženi ljudje z boleznicami, prav tako flora in favna.

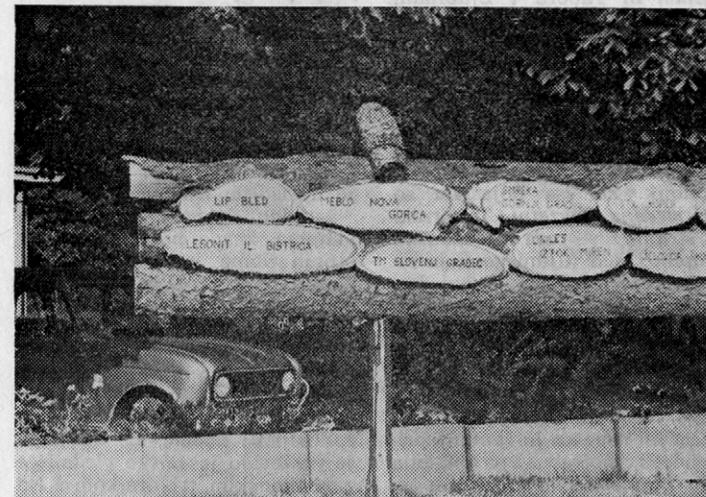
Starejši ljudje se spominjajo, da so včasih bile prave in ostre zime in prav tako poletja dolga in vroča. V krajih, kjer so takšni letni časi značilni za določeno vrsto podnebja, se je spremenilo vreme.

Ekstremni pojavi vplivajo tudi v veliki meri na kmetijstvo. Če se tla ohladijo za eno stopinjo, je lahko pričakovati manjši prirastek gozdov. Ugotavljajo, da nas v daljšem obdobju ta razlika vodi v drugo »malo ledeno dobo«.

Prav imajo ljudje, ko pravijo, da se človek uničuje sam, ker sega v naravo nenačrtno. Z izgorrevanjem naftne in premoga se veča ogljikov dioksid v zraku. Zemeljsko atmosfero uničujejo tudi razni drugi industrijski objekti. Iz klimatskega vidika pa

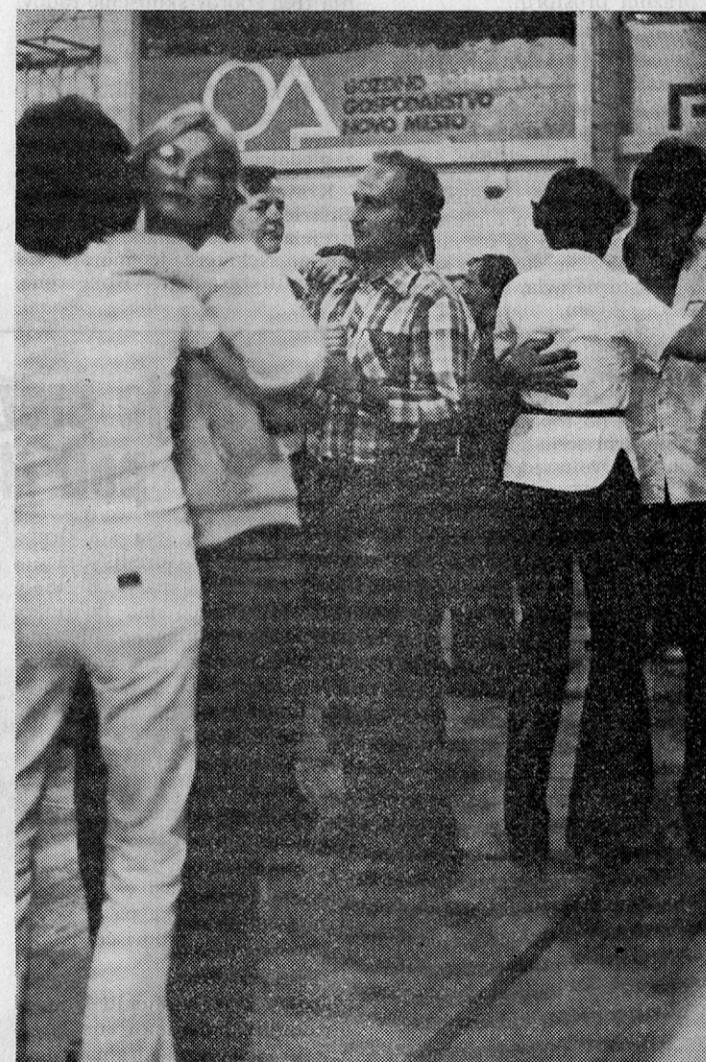
Vesna

lesariada — lesariada — les

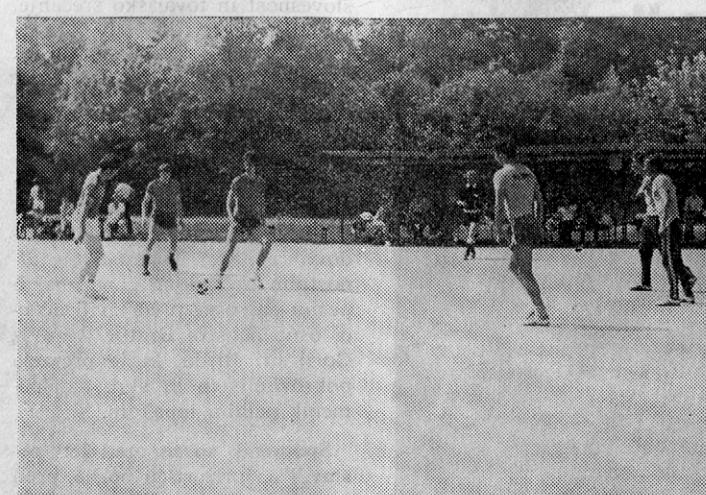
Izvirni napis nastopajočih ekip

foto Kraigher

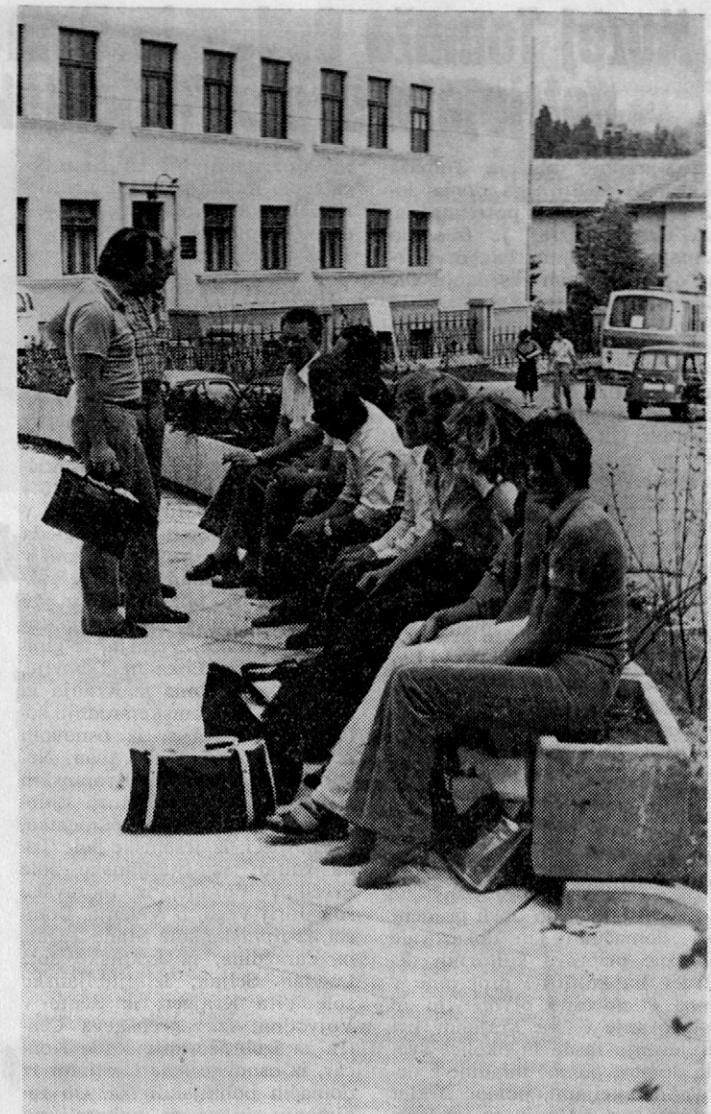
Ob zaključku

foto Kraigher

Nogometni borbi

foto Kraigher

Ob prihodu

foto Kraigher

Kegljači se pripravljajo

foto Kraigher

foto Kraigher

lesariada — lesariada — les

STRAN 7

Muzej Tomaža Godca in Dom Joža Ažmana potrjujeta svojo življenjsko nujnost

Za gradnjo muzeja Tomaža Godca in kulturnega doma Joža Ažmana je bila potrebna nagaša odločitev, saj je bilo do 1. maja, ko naj bi bila otvorjena ob jubilejnem zasedanju CK ZKJ — ob navzočnosti tovariša Tita, le pičilih 7 jesenskih in zimskih mesecov. »Ali ni to tvegana akcija?« so ugovarjali krajanji, ki niso čutili potrebe po kulturnem plemenitenu svojega duha in ustvarjalne vnenete ter po utrijevanju socialistične zavesti. V tej časovni stiski pa je odločila zavest večine, da je nujna poživitev kulturnega in družbenopolitičnega življenja v duhu pridobitev NOB in socialistične revolucije, v soglasju s prirodnimi zakoni življenja. To je potrdil tudi nad vse pričakovanje uspeli referendum v Bohinjski Bistrici in pravilno razumevanje občinskega komiteja ZKS ter skupščine občine Radovljica in ostalih gorenjskih občin. Pomembno je bilo tudi solidarno soglasje delcev v organizacijah združenega dela, občinske in republike kulture skupnosti in družbenopolitičnih organizacij.

Zavzet odnos do obeh gradenj pri domačinah so dokazovale obsežne priprave kulturnih delavcev na kulturne programe v zvezi s slovesno otvoritvijo in sodelovanje večine krajanov pri urejevanju fasad in oklice svojih domov, pomoč mladine z delavnimi akcijami, pomoč deklet in žena pri čiščenju in urejevanju obeh poslopij itd. Pravilno vrednotenje obeh gradenj ne le doma, temveč tudi izven meja ožje domačije, so dokazali številni udeleženci, ki so ob slovesni otvoritvi 1. maja »preplavili« kljub slabemu vremenu Bohinjsko Bistrico in praznično razpoloženi spremjalni otvoritev muzeja Tomaža Godca, jubilejno zasedanje CK ZKJ v domu Joža Ažmana in program prvomajskega dela delavskega tabora.

Srečanje s tov. Titom pa je bilo posebno doživetje, polno hvalenosti in iskrenih želja po dobrem zdravju ob krmilu naše bodočnosti. Vsi ti so v večini odobravali tudi smele zunanje oblike družbenega centra, ki izražajo ubrane s strminami bohinjskih planin, revolucionarno vsebino pestrega kulturnega življenja, podoživljanja socialističnih vrednot in spoznavanja stvarnih pogojev ter nujnosti za uspešno proizvodnjo. »Tudi razvedrila, duhovitega, sproščenega počutja smo potrebeni,« so odobravali mnogi. In kino? Tudi filmi razširajo obzorje in odkrivajo resnično življenje v vsej njegovi sreči in bedi v razsoden premislek, v pouk in razvedrilo svobodnemu človeku. Seveda bi se bilo treba o njihovi vsebini občasno pogovarjati na kulturnih srečanjih, ki naj bi sezna-

njala občane tudi s knjižnim bogastvom in jim ponovno priljubljaj branje. Knjižnica naj bi izdatnejše oplojala misli in ustvarjalnost krajanov.

Da sta muzej in dom Joža Ažmana res zaživel pa dokazujojo tudi naslednji statistični podatki: Po 2. maju si je ogledalo muzej Tomaža Godca 2918 obiskovalcev. Od teh je bilo iz 33 šol 3120 pionirjev in mladine, iz 16 sindikalnih organizacij 1064 delavcev, iz 13 družbenopolitičnih organizacij in društva 1044 članov in 320 tujih gostov v manjših skupinah. Iz pregleda udeležencev, ki ga vestno vodi v muzeju tov. Cilka Mazi, je razvidno, da so bili na izletu posamezni razredi iz Hrvaškega Zagorja, Cerknica, Vrsarja, iz gimnazije Skofja Loka in Trbovlje, iz dijaškega doma iz Kranja in Kopra, iz ekonomiske srednje šole v Novi Gorici, iz osnovnih šol Bohinjska Bela, Ivan Novak-Očka, iz Vipave, Krapinske toplice, iz šole Kette-Murn Ljubljana, iz Lesc, Bleda, Šibenika, Mirne Peči, iz jeseniške šole Tone Čufar, iz ljubljanske šole Prežihov Voranc, iz moravške šole Jurij Vega, iz Velenja, Domžal, iz lipiške šole Stane Žagar, iz Varaždina, iz kranjske šole Lucijan Seljak, iz ljubljanske šole Vita Krajger, iz Sente v Vojvodini, iz zagrebškega Centra za izobraževanje Rade Končar, iz osnovne šole Ozalj ter iz domačih bohinjskih šol. Ob zanimanju, ki so ga pokazali po izjavi tov. Mazijeve, mladi obiskovalci za bohinjsko zgodovino, še posebej med NOB, lahko trdim, da je ta mladina na izletu vse globlje doživila bohinjsko življenje v naročju Triglava.

Zbrano so ogledovali razstavljeni gradivo tudi člani 16 sindikalnih organizacij, in to iz domov JNA in INA v Zagrebu, UTOK Kamnik, sindikat iz Prezida, sindikat republiškega odbora za kmetijstvo iz Ljubljane, sindikat psihoterapevtskega oddelka ljubljanske bolnice, osebja Zavoda za šolstvo Slovenije — enota Kranj, skupščine občine Postojna, osnovne šole Maksa Pečarja, sindikat Žito — TOZD Lesce, sindikat uprave pravosodja Ljubljana, osnovne šole Varaždin, Tekstilne iz Medvod, Elektro Gorenjska, iz doma JNA Titovo Užice in Grafika Zagreb. Nekatere izmed teh je zanimalo tudi nekdanje bohinjsko železarstvo, kamor segajo korenine delavskega gibanja za svoje pravice in proletarske, revolucionarne zavesti. Spoznali so, zakaj je bila v Bohinju konstituanta CK KPJ s tov. Titom na celu. Zanimalo jih je tudi današnje gospodarstvo in razvitost Bohinja. Mnogi so že poznali gradbene plošče in iso-span LIP Bled, nekateri tudi obrat »To-

maž Godec« v Bohinjski Bistrici. Nekaterim so bili znani izdelki Filba in Almire. Ob razstavljenih športnih rekvizitih Tomaža Godca so se zanimali za razvito zimskih športov, za smučišča in žičnice ter za zimski turizem v Bohinju. Seveda tudi za cene gostinskih uslug. Med udeležencami skupin ZB NOV iz Bežigrada in Tabora v Ljubljani, iz Šmarja Sap, Jevnica in dveh skupin iz Zagreba se je odvijal posebno zanimiv razgovor, poln bojnih spominov.

Posebno zvedavi so bili pionirji iz Karavane bratstva-prijateljstva, to je 280 pionirjev iz vseh republik. Za vsa pojasmnila so bili izredno dovetni. Taborniki pa so bili zastopani s 34-člansko skupino. Med udeleženci je bil največ Holandec, nekaj Italijanov, Angležev in Nemcev. Zanimalo jih je življenje med okupacijo in sodelovanje civilnega prebivalstva s partizani, Titovimi borci. Tovarišica Mazijeva pravi, da je katalog muzeja udeležencem uspešen in zanimiv priporoček, potrebnega pa bi bila tudi zgoščena izdaja v tujih jezikih. Uprava muzeja predvideva izdajo značka, postavitev klopi v parku ob muzeju za obiskovalce in izpopolnjevanje razstavljenega gradiva v podstrešnih, še praznih prostorih.

Po pripovedovanju upravnika doma Joža Ažmana tov. Iveta Benčina si je večina obiskovalcev muzeja ogledala tudi novi kulturni dom. Nekateri so se zanimali za gledališki oder z vso inštalacijo in prostori v zaledju. Večini je bila všeč udobna velika dvorana s svojim toplim, domaćim izrazom, ki ga ustvarjajo z lesom obložene stene in strop. Tudi prostorna avla, ki služi raznim razstavam, napravljena na udeležence svečan, a domaći vti. Mnogim je bila všeč koristna izraba prostora, ki omogoča vsestransko kulturno in izobraževalno dejavnost pa tudi razvedrilo. Sleherni se ustavi pred spomenikom revolucije in se zamilili v obraze prvolborcev in revolucionarjev Joža Ažmana, Tomaža Godca in Staneta Žagarja ob izrazitem portretu maršala Tita, ki jih obkrožajo ljudske množice. Pojasnilo, da so spomenik izdelali delavci Lesne predelave »Tomaž Godec« po načrtih kiparja tov. Tihca in ga je kolektiv LIP Bled podaril Bohinjem, vzbuja občudovanje in laskava priznanja.

Tudi pri domu Joža Ažmana dokazujejo statistični podatki dovolj prepričljivo, da je zaživel med Bohinjci. Po otvoritvi je bilo v maju 23, v juniju 21 in v juliju 18, skupaj 62 kino predstav. Uprava kinopodjetja Radovljica se zaveda, da polni dvoran predvsem kvalitet filmov in učinkovita reklama. Kot k

vsem kulturnim prireditvam prihajajo na predstave tudi krajanji iz Baške grape in iz celotnega Bohinja. Starši so odobravali posebno predstavo za otroke »Ne joci Peter«, šolska mladina pa se je udeležila na koncu pouka predstave »Cvetje v jeseni«.

Že priprave na otvoritev so pozivile in pomladile več sekcijs DPD Svobode »Tomaž Godec« v Bohinjski Bistrici. Igralska družina je razvedrila udeležence takoj po otvoritvi s komedijo Velutrist, ki jo je ponovila trikrat ob prepolni dvorani. Druga skupina je uprizorila Heroiko v treh predstavah, ki so jo sprejeli gledalci z globokim doživetjem. Posebna predstava je bila namenjena tudi šolski mladini. Za »Dan borca« je organizirala Svoboda proslavo ob sodelovanju moškega pevskega zborja, recitatorjev in igralske skupine, ki je uprizorila Klopčičev »Matik«.

Izredno delovna je folklorna skupina, znana po številnih nastopih doma in v inozemstvu. Nazadnje je sodelovala pri Vavovanju na predvečer Kmečke očetje v Bohinju. V prijeten spomin na 1. maj ji je fotografija s tov. Titom v svoji sredini. 18. in 19. maja je bila v domu revija pevskih zborov in godb radovljiske občine, 23. maja pa je gostovalo jeseniško gledališče z »Zakonskim trikotnikom«. Na proslavi delovnega kolektiva Elektro Kranj je izvedel uvod pionirski pevski zbor bohinjske osnovne šole. Zapel je par pesmi tudi pred začetkom zasedanja treh zborov skupščine radovljiske občine, ki je bila v domu. V juniju je gostoval mešani pevski zbor iz Varaždina. Vsi gosti so se, kot so izjavljali, kaj lahko vživeli na gledališkem odrui in naglo vzpostavili doživet stik z gledalci v dvorani.

Krajevna skupnost Bohinjska Bistrica, ki upravlja dom, je prejela že več ponudb za gostovanja. Nekatere je morala žal odkloniti zaradi previsoke cene,

ki je ne prenese vstopnina 320 sedežev. V veliki dvorani je bila tudi slovesnost, ki jo je organiziral občinski komite ZKS ob sprejemu mladih komunistov in podelitev priznanj članom ZKS s 30-letnim članskim stažom. V juniju je bil v domu občni zbor ZB NOV Bohinjska Bistrica in občni zbor KORK s predavanjem o odkrivanju rakastih obolegen. V njem je imel sestanek tudi poslovni odbor konzorcija »Kobla«. V malo sejni dvorani so zborovali tudi ravnatelji gorenjskih osnovnih šol v organizaciji Zavoda za šolstvo Slovenije, org. enota Kranj. Tu je bil tudi sestanek poslovnega odbora Ljubljanske banke.

V avli so uspešno razstavljali svoja dela likovni amaterji iz Bohinja. Ogledali so si jo številni udeleženci kino predstav in ostalih kulturnih prireditv. Ker je v domu določen poseben prostor za njihovo udejstvovanje, bi bila koristna organizacija kritičnih razgovorov med amaterji in posameznimi likovnimi mojstri. Možne so tudi druge oblike bogatenja njihovega znanja. Nad 1500 udeležencev si je z zanimanjem ogledalo enotedensko razstavo ob 30-letnici obrambne vzgoje.

Tov. Benčina je povedal, da si je ogledalo dom tudi več arhitektov in gradbenih strokovnjakov, ki so izrazili priznanje projektantom in izvajalcem. Vsak dan ga fotografira nekaj turistov, ob spomeniku pa se slikajo skupine obiskovalcev. Estetski vzgojni vpliv doma pa potrjuje snaga, ki je opazna v notranjosti in v okolicu poslopja ter v parku. Domačini pa smo zadovoljni, da je uprava tako dragocenih kulturnih centrov v skrbnih rokah. Mislim, da je vsak dvom o njuni družbeni potrebi odveč. Razveseljivo pa je dejstvo, da je med mladino zanimanje za kulturno sodelovanje v porastu.

F. F.

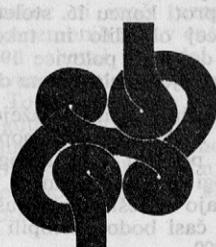
Srečanje preživelih borcev pod Lipanco

3. julija 1943. leta sta druga in udarna četa Gorenjskega odreda z okoli 50 partizani taborili pod Lipanco nad Pokljuko. Nič hudega sluteč so jih iznenadno napadli Nemci. Po zaslugu izdajalca so jih že zgodaj zjutraj povsem obkolili in nato v veliki premoči začeli kosit z mitraljizi in brzostrelkami. V neenakem boju je omahnilo v smrt 11 borcev, 18 so jih nacisti ujeli in odgnali v begunske zapore. V Begunjah so za talce ustrelili štiri, v Dolenji vasi v Selški dolini šest, ena borka pa je umrla v zloglasnem taborišču smrti Auschwitz.

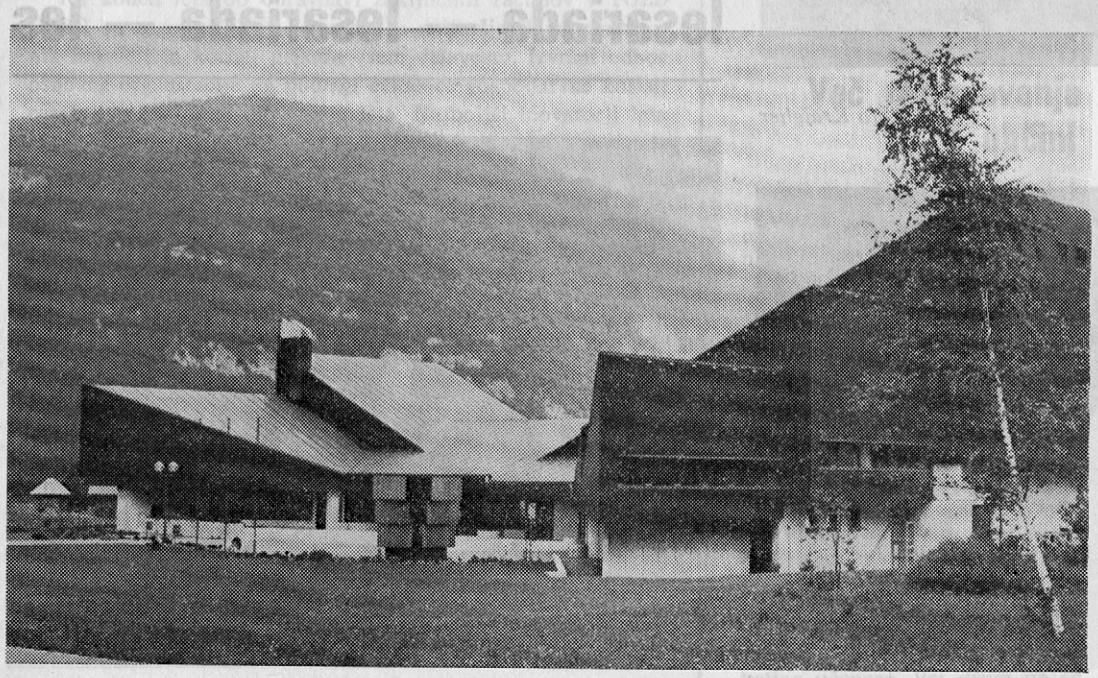
Danes je pri življenu le še 14 nekdanjih partizanov udeležencev in prič tega dramatičnega boja pod Triglavom. Vsako leto se samoinicativno zberejo v začetku julija in z lastnimi prispevki pripravijo spominsko slovesnost in tovariško srečanje.

Srečali so se tudi letos na dan borca 4. julija. V imenu preživelih borcev je o dogodkih pred 36 leti spregovoril znani prvolivec Ludvik Bem z Bleda. Navzake, med njimi tudi Mirka Zlatnarja, člana sveta republike, je pozdravil član predsedstva občinskega odbora ZZB NOV Radovljica Pavel Tolar. S priložnostnim recitalom partizanskih pesmi pa so se predstavili učenci osnovne šole Bratov Žvan iz Gorj pri Bledu, ki je prevzela pokroviteljstvo in skrb za spomenik padlim junakom.

Spomenik so že pred leti postavili na prizorišču borbe, pred časom pa so ga lepo obnovili, uredili okolico, gozdarji Gozd-

Dopisujte v Glasilo

Dom Joža Ažmana

Pakoštane in okolica

Čeprav smo že krepko zakoračili v poletje, nas sonce le po malem ogreva, saj ga neprestano zakrivajo grdi in prav nič prijetni oblaki. Vsi si želimo, da bi čimprej lahko odpotovali v toplejše kraje, kjer bi preživeli svoj letni dopust tako, da bi nam bilo čim bolj prijetno in lepo. Nekaterim je to že uspelo, drugi pa se šele pripravljajo. Eni živimo od spominov, drugi pa od pričakovani.

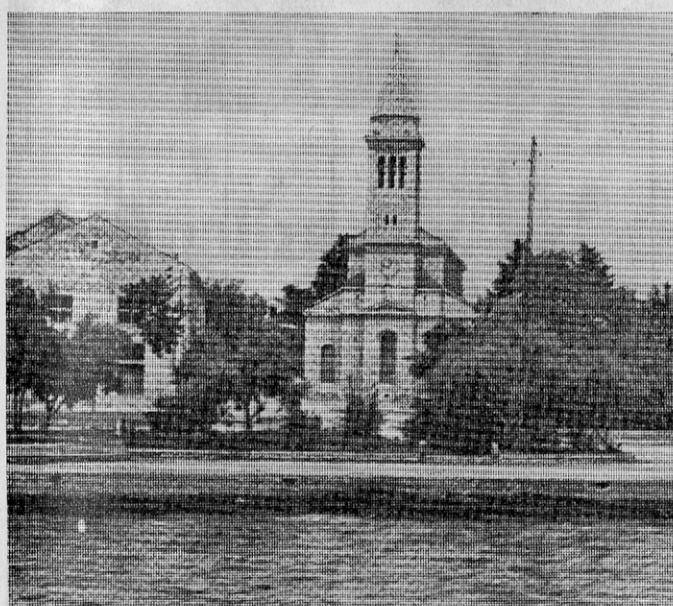
Ker imam rada toploto, sonce in morje, sem se tako kot že več let tudi letos odločila, da bom preživel letni dopust na Jadranu. Delovna organizacija je letos kupila še štiri avtomobilske prikolice in postavila dve na otok Pag, dva pa v Pakoštane, to je v majhno turistično nasele med Zadrom in Šibenikom.

Sama sem se odločila za Pakoštane in nisem bila razočarana. Avtokamp je velik in dokaj urejen. Ker smo bili tam že v mesecu juniju, camp še ni bil preveč zaseden in je bilo zato še bolj prijetno, saj smo imeli dovolj prostora celo za igranje badmintona. Kamp ima svojo trgovino, v neposredni bližini pa sta tudi dve restavraciji, kjer se lahko nahranijo tisti, ki si nekuhajo sami.

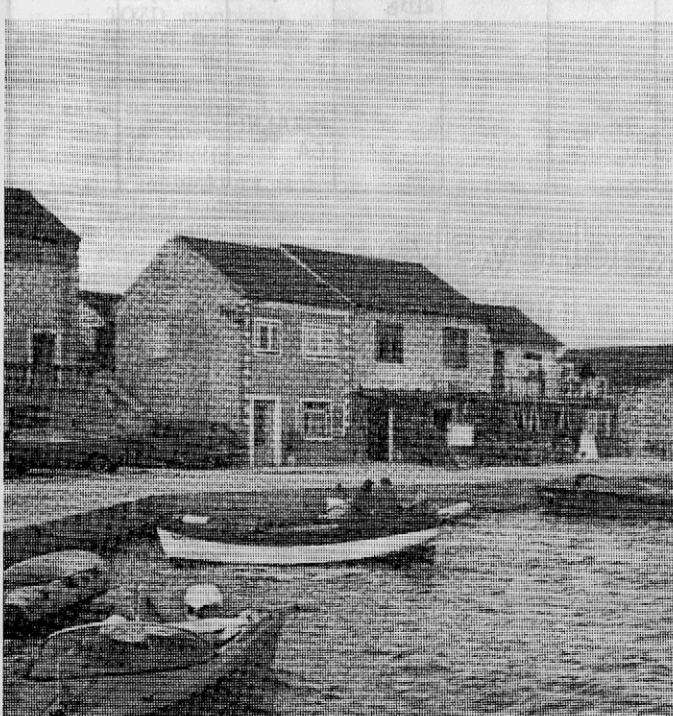
V prikolici je prostora za štiri osebe. Prikolice so lepo opremljene. Bivalni prostor pa je povečan tudi z baldahinom, kjer v času, ko niste na kopanju ali izletih, lahko posedite, berete ali igrate družabne igre.

Pakoštane so sicer majhno naselje, vendar pa je njihova legata, da omogoča precej izletov v daljnjo in bližnjo okolico.

Jelka Kunej

Pakoštane

Zakaj ne koristimo koče v Vratih

Kmetijska zadruga Dovje-Mojstrana je 1958. leta postavila kočo v Vratih. Največ zaslug ima vsekakor takratni obratovodja Mojstrane tov. Avgust Delavec.

Po priključitvi Kmetijske zadruge Dovje-Mojstrana k LIP Bled, je tudi koča v Vratih postala last vseh članov našega kolektiva. Koča je manjša, tako da je en sam prostor, ki je namenjen za kuhanje, kjer pa so tudi ležišča.

Ker je zadnje čase manjši obisk, je bil na osnovni organi-

zacijski sindikata sprejet sklep, da bi kočo v Vratih povečali. S tem bi morali doseči to, da bi bila dva prostora, kjer bi lahko naenkrat bivali dve družini.

Ker si na dopustu želi vsak primerne družbe, je najbrž to eden od razlogov, da je koča v Vratih tako malo obiskana.

Kdor še ni bil na dopustu v Vratih, naj se odloči za obisk naše koče v Vratih in upamo, da mu ne bo žal.

Zuklč

Počitnice v prikolici

Dopust preživljamo tako ali drugače. Najlepše pa je za marmoska potovati k obali našega sinjega Jadrana. Delovna organizacija nam nudi precej možnosti, kako preživeti dopust. Letošnje poletje sem ga sklenil preživeti v počitniški prikolici. Življenje v njej sem si predstavljal veliko mračnejše in nelagodnejše. Videl sem prikolice le od daleč in iz prospektov, no trjamost pa mi ni bila znana. Vso radovednost sem si letos lahko potešil konec junija meseca.

Z ženo in otrokom smo prispevali precej pozno zvečer in v avtocampu smo se s težavo znašli. Srečni slučaj se je pripetil, ko je čuvaj srečal mojo ženo, katera jo je ubrala na svojo stran (seveda z namenom, da prva odkrije prikolico).

Ko smo odložili vse cekarje in potovalke pod baldahin, smo se po hitrem postopku odpravili k počitku. Tisto noč se mi je pripetila neka neprijetnost iz postelje sem padel na tla. Tako vam priporočam (če ste seveda prvič v prikolici, kakor sem bil jaz), da pridejte tja podnevi, kajti pomoči se vam lahko zgodi še vse kaj hujšega kakor memi. Postelje seveda nismo razširili, tako da smo šele naslednji dan bolje spali.

Zgodaj zjutraj smo z radovednimi pogledi raziskovali pohištvo v prikolici. Ugotovljali smo, da je pohištvo iz zelo praktično

sestavljenih elementov. Na plinskem štedilniku smo kaj hitro skuhali čaj, kavo in mleko. Sineko pa je kar naprej pripovedoval, kako se njegova sobica zapre in gotovo ni pomislil, da tu ne bomo ostali za zmeraj. S polnim cekarjem smo se odpravili na plažo. Kljub temu, da smo uporabili za lepo rjavo polt vse maže, smo bili opečeni kakor čebule in smo se prematali po postelji masledne noči. Sedeli smo v senci zadnje dni in se mazali z jogurtom. Zvezcer smo sedeli pod baldahinom in prijatelj iz sosednje prikolice je izvabljal iz kitare čudovite melodije. Klepetali smo in uživali tišino poletnega večera.

Moram reči, da je zelo preprosto življenje v prikolici, tu sploh ni potrebno svečane ali celo večerne oblike. V kopalni obleki ali kratkih hlačah smo tekali v njej, bili smo sproščeni in dobre volje. Brez reda in pazljivosti na družbeno lastnino v prikolici ne gre in tako smo pred odhodom temeljito počistili in pospravili. Pobjiali smo s PIIPS-om vse žuželke, ki so po stenah baldahima izvajale vratolome vragolije.

Vse, kar je lepega — najhitreje mine. Dopusta je zmanjkal, naš mini dom — prikolico smo zapustili s prav prijetnimi vtisi. Mislim, da se bomo še vrnili tja, kjer smo preživeli lepe počitniške ure.

B. J.

Zdravljenje in preprečevanje alkoholizma

Alkoholik začne razmišljati, da bi se morda zdravil in prevzgolj šele, ko zaradi svojega alkoholičnega obnašanja pride v ožjem ali širšem okolju v takšno zagato, da nima drugega izhoda kot zdravljenje. Seveda pa je od razmišljanja o zdravljenju do rehabilitacije zelo dolga pot. Pri nas samo vsak deseti alkoholik, ki pride na posvet v psihiatrično ordinacijo, uspešno zaključi intenzivni del zdravljenja v dispanzerju ali bolnišnicu, vsi drugi pa s svojimi izrednimi sposobnostmi za manipulacijo tako učinkovito obvladujejo svoje okolje, da lahko še naprej (običajno do smrti) pijancujejo in se obnašajo asocialno.

Osnovna načela zdravljenja

1. Ker ni bolan samo alkoholik, temveč tudi njegovo družinsko in delovno okolje (zato govorimo o zahodni alkoholični kulturi), pride v pošte le ekološko zdravljenje, ki sta vanj vključeni tudi družina in delovna skupina.

2. Terapevt sam je brez moči, edino v skupini lahko nekdanji alkoholik spoza svojo dejansko situacijo in dobi spodbude za drugačno življenje.

3. Alkoholik se mora kontroliратi s stvarnostjo svojega alkoholičnega razčlovečenja in začeti v redu delati ter se obnašati socializirano, kajti to je edini

način, da mu bo okolje postopoma začelo verjeti. Samo z delom in normalnim obnašanjem si bo spet pridobil naklonjenost svojcev in prijateljev. Samo z delovnimi uspehi se mu bosta dvignila samozavest in samospoštovanje. Kdor pa v teh temeljnih prizadevanjih ne uspe, piše naprej.

4. Ker je alkoholik zaradi dolgotrajnega zaostajanja v svojem intelektualnem in emocionalnem razvoju nazadoval in veliko izgubil na vseh področjih človeškega udejstvovanja, ga moramo aktivirati v toliki meri, da bo z nadpoprečnimi prizadevanji med večletno rehabilitacijo nadomestil vse tisto, kar je zaradi sužnosti alkoholu zamudil. Rehabilitacija študenta-alkoholika, ki je zapravil tri leta študija, traja tako najmanj osem let.

Osebnostna rehabilitacija je pogoj za družinsko, obe pa za poklicno in družbeno rehabilitacijo. Vse je prepleteno in med seboj povezano.

5. Da bi nekdanji alkoholik zbral dovolj moči za polno in vestransko rehabilitacijo, mora zdravo živeti: trdo delo, intenzivna jutranja telovadba, planiranje, opustitev kajenja itd.

6. Med procesom zdravljenja in rehabilitacije se mora nekdanji alkoholik tako spremeniti, da bo »svobodo od« (prisile, ki izvira iz odvisnosti od alkohola) začel preusmerjati v »svobodo za«: graditev aktivnih vezi s svojim družinskim, delovnim in širšim družbenim okoljem, za ustvarjalno delo in spontano aktivnost na različnih področjih človekovega udejstvovanja.

Nekaj spoznanj v zvezi s preprečevanjem alkoholizma

1. Vsak alkoholik je bil najprej družaben, zmeren pivec.

2. Vsakdo med nami lahko postane alkoholik, razen abstinentov.

3. Znanstvenega dokaza o kriptnosti alkohola ni nobenega, medtem pa imamo v SR Sloveniji najmanj 80.000 dokazov (tj. alkoholikov), da alkohol razkriva posameznika, družino in družbo.

4. Ne vemo še, kakšno je »pitje po pameti«, ki bi vsakega piveca zanesljivo obravnavalo pred alkoholizmom.

V gorah

Tatjana Mikelj, OŠ Boh. Bistrica

Zjutraj smo zgodaj odrinili od doma. Do Rudnega polja smo se peljali z avtom, nato smo pot nadaljevali peš. Že po nekaj urah so me začele boleti noge.

Postala sem tudi lačna in žejava. Vse pot so imeli z mano sitnosti. Trmasto sem se vlekla za njimi. Med potjo so me najbolj zanimale gorske rože in majhne živali. Od daleč mi je ati pokazal tudi čredo gamsov. Sonce je močno pripekalo. Mi otroci smo se večkrat kregali nanj. Ker je bilo vreme lepo, se je z daljnogledom videlo v dolino. Končno smo priseli do Vodnikove koče. Tam smo se vsi dobro okreplčali in ati je vse uredil za prenočevanje. Hitro smo povečerjali, jaz sem napisala tudi nekaj razglednic za prijateljice, potem pa vesela in utrujena odšla spat.

Zjutraj smo se odpravili naprej. Po dolgi poti smo končno priseli na cilj — Triglav. Tam sem prva med nami opazila Aljažev stolp. Posledi smo po trdih naravnih klopcah iz kamnja. V Aljaževem stolpu smo se vsi podpisali v debelo, popisano knjigo. Veliko smo dobili tudi žigov. Potem pa smo se vrnili.

Domov sem prišla zelo utrujena. Bilo je zelo lepo. Vse te lepe stvari so napol zastonj, pa si jih premalokrat privočim.

AUGUST	OKRASNI GRM	GRŠKI KATOLIKI	KAMNINA VULKAN-SKEGA IZVORA	PEVEC ĐEDDING	KUHINJSKA ŽAČIMBA	TRAVNATE STEPE V JUŽNI AMERIKI	AVT. OZN. AVSTRIJE	AVT. OZN. VIROVI-TICE	TROŠA (origin.)	TUJA DOLŽIN. MERA	MOŠTVO	1.8.1979	RIMSKA 1000	OLEG PROTOPOPOV	PRIPRAVA ZA LOMLJENJE	KENGURUJI
BALKANSKA DRŽAVA												MOLČANJE				
LJADOV							PRITISK					TUJE Ž.IME	TEČAJ			
VEDEŽEVALKA PRI STARIH GRKIH							DORIŠČE	REKA V AZIJI KDOOR JE V VARSTVU						KEM ZNAK ZA MOLIBDEN		
DDECI PLANET					NAPOTKI									IVANA KOBILICA POSEDUJE		
HIROBUMI				MUSLIM. SV. KNTIGA 100 cm	PRISLOV					OPOROKE						
KEM. ZNAK ZA NIKELI			KDOOR MASIRA RUSKA REKA						APARAT ZA VALJENJE	VAŠKA SLIKA	NAKANA					
SESTAVLJIMIC	UPORABA	ŽUPAN POD FRANCOZI ALFRED NOBEL				VEST								BERTON-CELY		
VEČANJE					OBICAJ VEČ ROK NIC											
DEL TV NAPELJAVA						RANER										
AVT. OZN. BELGIJE		GRŠLI BOG VOJNE TOV.					AFRIŠKA REKA									
ARABSKI ŽREBEĆ			ZIMSKA 500	VELBLOD ITALIJ. DELA			AVT. OZN. MAROKA									
PODGETJE ZA ZBIRANJE ODPAD-KOV	PRISMODA						CENE NOVAK			ČASOPISNI POREZ-VALEC	NADAV	MOČ			ORGAN VIDA	
TELEVISIJA		VZULIK KILURSKI PRIPOMOZEK			STANE SEVER	PICASSO	DIM. BOGINJA JEŽE MIRANDA				STIK					
IGRAJKA EVA				STARO-ZIMSKI POZDRAV	TV NAPOVEDOVALEC BREZ BESED							PREBIVALKE EVROP. OTOČNE DRŽAVE				
DRŽAVA V ŽDA												DRŽAVA V INDOKINI AVT. OZN. LUKSEMBURGA				
ITALIJANSKA REKA							KEM. ZNAK ZA BARI			KEM. ZNAK ZA LISIK IZVORI		OTREBLJEN SVET DOMACE Ž.IME			AVT. OZN. ŠPANIJE ČANKAR	
DEL VITEJOVE OPREME STARO MESTO Z UTRDOBO OB DONAVI						RIMSKA 50 ORIENT. PRAŠEK ZA LASE	ČASTEN NE LACEN				ZGODEN	MESTECE PRI ŽADRU				
TUJE MOŠKO IME			KAZALNI ŽAIMEK	CIN AVT. OZN. OGULINA									NAPOVEDOVALLA KOROŠEC			
TOPILO ZA LAKE							ŽENSKO IME						CELOVŠKI KLUB SAMOGL.			
PRISTANIŠČE V ŠPANIJI							GLAVNO MESTO BALKAN DRŽAVE						NILALNICA			

PREKLIC

Opravičujem se za izrečene žaljive in neresnične besede, ki sem jih v svoji razburjenosti izrekel kuharicam TO »Tomaž Godec« Boh. Bistrica

Zavodnik Lovro

V SPOMIN MATIJU IZ BREZIJE

Umrl je, nepripravljen na smrt.
Kanila zadnja solza je z'očesa.
Obraz, tako še mlad, zdaj mrlisko bled... Roke nemočne kraj telesa.

Stali smo pred krsto. Zdelo se je, kot da bi le trdnó spal.
Sveče so ob njem gorele, bele rože so dehtele. Zunaj pa so ptice dalje pele v poletni dan.

Umrl je mnogo premlad.
Razigran nasmej je za vedno zamrl. V večnem spominu bo: fant veseljak!

Vesna

Ob smrti brata

MATIJA DEBELAKA

se iskreno zahvaljujem delovni skupnosti skupnih služb LIP Bled za podarjeni venec in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

brat Peter

kadrovske novice

STANJE ZAPOSLENIH ZA MESEC JULIJ 1979

Učencev
Delavcev v poklicnih lesnih šolah

TO Tomaž Godec Bohinjska Bistrica	492	+	8
TO Rečica	325	+	10
TO Mojstrana	55	+	6
TO Podnart	74	+	1
TO Trgovina	26		
DSSS	80		
	1052	+	25

Poročili so se: Zdenka HORVAT iz TO Rečica Bojan POR iz TO Rečica

Rodil se je: Jelki MENCIN — sin

